

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed en de Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en armoedebestrijding

CONCEPTNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Aanleg elektronische communicatienetwerken met hoge snelheid (BBC-richtlijn)

Op 23 mei 2014 werd Richtlijn 2014/61/EU van het Europees Parlement en van de Raad van 15 mei 2014 inzake maatregelen ter verlaging van de kosten van de aanleg van elektronische-communicatienetwerken met hoge snelheid, hierna de "BBC-richtlijn" gepubliceerd. De lidstaten moesten deze richtlijn tegen uiterlijk 1 januari 2016 omzetten en deze nationale bepalingen moesten op 1 juli 2016 in werking treden.

Op 23 maart 2016 werd inbreukdossier 2016/0164 opgestart door de Europese Commissie. Op 27 april 2016 werd een vraag tot verlenging van de termijn van antwoord op het inbreukdossier ingediend, hetgeen op 4 mei 2016 werd goedgekeurd. De nieuwe deadline voor een antwoord op de ingebrekestelling was 23 juli 2016.

Op 13 juli 2016 werd het Belgische antwoord bij brief van Minister Alexander De Croo met bijlagen over de stand van zaken van de verschillende omzettingstrajecten aan de Commissie overgemaakt. Het Belgische antwoord bevat een Nota vanuit de Vlaamse overheid betreffende de stand van zaken (dd. 7 juli 2016) inzake de omzetting van Europese Richtlijn 2014/61/EU.

Op 6 juli 2016 werd door het Overlegcomité een samenwerkingsovereenkomst in het kader van de omzetting van Richtlijn 2014/61/EU goedgekeurd, waarbij een instantie voor geschillenbeslechting inzake netwerkinfrastructuren werd opgericht.

De voorliggende conceptnota bevat een plan van aanpak voor de omzetting van Richtlijn 2014/61/EU inzake de verlaging kosten aanleg elektronische communicatienetwerken met hoge snelheid binnen de bevoegdheden van de Vlaamse Regering.

INHOUDSTABEL

Managementsamenvatting

- I. Inleiding
 1. Doelstellingen van de richtlijn
 2. De richtlijn in een notendop
 3. Omzettingstraject
- II. Inhoudelijke voorstellen en analyse
 1. Hoe de BBC-richtlijn omzetten
 - 1.1. Federaal versus Vlaams
 - a) De geschillencommissie
 - b) Recht van toegang tot bestaande infrastructuur
 - c) Fysieke binnenhuisinfrastructuur
 - d) Tussen aanbieders van elektronische communicatienetwerken onderling
 - e) Vergunningen
 - 1.2. Aanpak binnen Vlaanderen
 - a) Algemeen
 - b) Concreet
 2. Gevolgen van de BBC-richtlijn in de praktijk
 - 2.1. Medegebruik
 - a. Hinderpalen
 - b. Opportuniteiten
 - 2.2. Coördinatie
 - 2.3. Toepassingen – centrale meldingspunten
- III. Voorstel van beslissing

Bijlagen:

- overzichtstabel
- betrokken wetgeving

Managementsamenvatting

In deze conceptnota wordt eerst de inhoud en historiek van de richtlijn kort geschetst. De Europese Richtlijn 2014/61/EU van 15 mei 2014 inzake maatregelen ter verlaging van de kosten van de aanleg van elektronische communicatienetwerken met hoge snelheid heeft als doelstelling om de kosten van de aanleg van breedbandinfrastructuur te beperken door:

- *Het gezamenlijk gebruik van en informatie over bestaande fysieke infrastructuur van andere nutssectoren;*
- *Een efficiëntere aanleg van nieuwe fysieke breedbandinfrastructuur door meer coördinatie van werken, afgestemde vergunningsprocedures en het proactief voorzien van voor breedband bestemde binnenhuisinfrastructuur*

Dit vertaalt zich grosso modo in een recht van toegang van de elektronische communicatiesector tot de infrastructuur van andere nutsbedrijven te voorzien in artikel 3, de plicht om transparant te zijn over bestaande infrastructuur in artikel 4, het stimuleren van coördinatie van civiele werken in artikel 5, de plicht om transparant te zijn over geplande civiele werken in artikel 6, de plicht om binnen 4 maand te beslissen over vergunningsaanvragen voor werken met betrekking tot elektronische communicatie-infrastructuur in artikel 7, de plicht om bij nieuwbouw en belangrijke renovaties gebouwen uit te rusten met voor breedband bestemde fysieke binnenhuisinfrastructuur in artikel 8 en de plicht om toegang te verlenen tot fysieke binnenhuisinfrastructuur in artikel 9.

De Vlaamse bevoegdheid in het kader van deze richtlijn wordt verder besproken en een plan van aanpak wordt voorgesteld. Daarna wordt artikel per artikel, volgens de structuur van de BBC-richtlijn, de actuele situatie en een overzicht van de mogelijkheden en de knelpunten gegeven. De mogelijkheden zijn o.a. gebaseerd op de pistes die een aantal andere EU-landen in het kader van de omzetting overwegen. De knelpunten beschrijven de obstakels bij de vertaling van de EU-richtlijn naar de specifieke Vlaamse context. Daar waar relevant worden ook voorstellen gedaan, waarover het standpunt van de Vlaamse Regering wordt gevraagd.

***Voorstel 1** pleit voor de oprichting van eigen Vlaamse geschillencommissie, naast de Interfederale Geschillencommissie, naar het voorbeeld van Brussel en Wallonië, specifiek voor geschillen tussen de verschillende netwerkexploitanten, met inbegrip van aanbieders van elektronische communicatienetwerken, betreft, die louter de coördinatie van werken betreffen. Dit kan gebeuren door een aanpassing van het GIPOD-decreet. Het zorgt voor symmetrie met de andere Gewesten en maakt dat de bevoegdheid van de Interfederale Geschillencommissie gelijklopend is voor iedereen. (zie onder II, 1, 1.1, a) voor meer uitleg). In de rand moet ook **voorstel 6** vermeld worden. Dit voorstel pleit ervoor in het kader van het recht van toegang ook geschillen over het recht van toegang met het oog op onderhouds- of upgradewerken toe te wijzen aan de Interfederale Geschillencommissie. Dit is niet voorzien in de BBC-richtlijn, maar lijkt even evident als het recht van toegang voor de aanleg van nieuwe infrastructuur.*

***Voorstel 2** betreft het plan van aanpak. 2 decreten die nu al bestaan, met name het KLIP-decreet en het GIPOD-decreet zijn het ideale vertrekpunt voor de omzetting van de BBC-richtlijn:*

- *Het GIPOD-decreet heeft tot doel de informatiestromen, gerelateerd aan het proces van een geplande inname van de openbare weg in het Vlaamse gewest, te optimaliseren en op die*

manier de hinder voor de maatschappij in haar geheel en de weggebruikers in het bijzonder te beperken;

- *Het KLIP-decreet heeft tot doel de directe en indirecte milieuschade, de economische schade (waaronder de schade aan de leidingen zelf) en de risico's inzake veiligheid en gezondheid ingevolge schade aan kabels en leidingen door grondwerken te voorkomen, dit door de informatie over kabels en leidingen beter te ontsluiten en uit te wisselen.*

Het voorstel is om één omzettingsdecreet te maken, waarbij voortgebouwd wordt op deze 2 decreten, met daar waar nodig aanpassingen aan andere wetgeving (op basis van de beschikbare analyses en informatie hoofdzakelijk de regelgeving inzake ruimtelijke ordening en eventueel het decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed, het retributiedecreet en het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, hierna mediadecreet (zie voor meer uitleg II, 1, 1.2, 1.21, 2)).

Een aantal voorstellen gaan over het richtlijnconform maken van deze 2 decreten of het richtlijnconform houden van deze decreten:

- ***Voorstel 9** houdt rekening met de huidige realiteit dat het KLIP-portaal niet over alle bovengrondse infrastructuur informatie bevat. De BBC-richtlijn verplicht niet alleen het verstrekken van informatie over ondergrondse infrastructuur, maar ook van bovengrondse. Het KLIP-portaal is niet volledig op dat vlak, hoofdzakelijk omdat het opzet met KLIP is om graafschade te voorkomen. Zolang KLIP technisch niet aangepast is om de volledige bovengrondse infrastructuur te omvatten en de netbeheerders deze informatie niet in digitaal formaat conform het IMKL-uitwisselingsmodel kunnen aanleveren, moet voorzien worden dat nutsbedrijven deze informatie verplicht moeten doorsturen naar aanbieders van elektronische communicatienetwerken, wanneer ze hiertoe een vraag krijgen (meer uitleg onder II, 1, 1.2, 1.2.2, 2), Knelpunt 1);*
- *De BBC-richtlijn laat lidstaten toe werken van gering belang (op het vlak van bedragen, omvang of duur) vrij te stellen van de coördinatieplicht. Het GIPOD-decreet omvat alleen een vrijstelling op basis van de omvang van de werken. Omdat dit richtlijnconform is, bevat **voorstel 12** een pleidooi om niets te wijzigen aan de bestaande begrenzing uit het GIPOD-decreet. Op die manier kunnen gevestigde praktijken verder gezet worden (meer uitleg onder II, 1, 1.2, 1.2.2, 3), Mogelijkheid 2);*
- *De BBC-richtlijn legt netwerkexploitanten op informatie te verschaffen over werken, waarvoor binnen de 6 maand een vergunning aangevraagd zal worden. Op dit ogenblik bestaat geen kanaal waarop de informatie over alle nodige toekomstige vergunningen beschikbaar is. Het lijkt het eenvoudigst, naar analogie met de andere regionale decreten met betrekking tot de coördinatie van werken, in het GIPOD-decreet te voorzien dat minstens halfjaarlijks een uitwisseling van de programma's van de nutssectoren plaats vindt. Dit is vertaald in **voorstel 15** (meer uitleg onder II, 1, 1.2, 1.2.2, 4), Mogelijkheid 1).*

De bedoeling van een aantal andere voorstellen is om andere aangehaalde sectorspecifieke regelgeving richtlijnconform te maken:

- *De BBC-richtlijn verplicht dat een beslissing over vergunningen voor infrastructuurwerken voor elektronische communicatie maximaal 4 maand in beslag kan nemen. Voor de meeste vergunningsstelsels, die eventueel van toepassing zijn (stedenbouwkundige*

*vergunning/omgevingsvergunning, toelatingen volgens het Erfgoeddecreet, toelatingen om het openbaar domein te gebruiken), wordt deze termijn (volgens de vigerende wetgeving) gerespecteerd. Alleen voor een aantal uitzonderlijke gevallen (MER-plichtige werken) binnen Ruimtelijke Ordening, wordt deze termijn met 1 maand overschreden. Omdat deze meer uitgebreide consultatieplicht ook voortvloeit uit Europese regelgeving pleit **voorstel 16**, naar het voorbeeld van Nederland om een uitzondering op de termijn voor deze specifieke categorie van werken te communiceren aan de Europese Unie (meer uitleg onder II, 1, 1.2, 1.2.2, 5), Mogelijkheid 1); Daarnaast zijn er in het vermelde Samenwerkingsakkoord van 6 juli 2016 ook termijnen opgenomen waarbinnen de in dit SWA geregelde Geschillencommissie (IGB) tot een beslissing dient te komen. Die termijnen kunnen in uitzonderlijke omstandigheden worden overschreden en tegen de IGB-beslissing kan beroep worden ingesteld.*

- *Weigeringsbeslissingen over vergunningen (in het algemeen) moeten volgens de BBC-richtlijn gemotiveerd zijn. Daarom wordt met **voorstel 17** gevraagd in het retributiedecreet, het erfgoeddecreet en het mediadecreet de verplichting in te voeren om weigeringen van aanvragen voor elektronische communicatie transparant te maken en te baseren op de uitzonderingsgronden van de BBC-richtlijn (meer uitleg onder II, 1, 1.2, 1.2.2, 5), Mogelijkheid 4));*
- *Artikel 9 van de BBC-richtlijn verplicht aanbieders van elektronische communicatienetwerken om het toegangspunt en de fysieke binnenhuisinfrastructuur, waar zij een gebruiksrecht op hebben, te delen met andere aanbieders. De federale overheid en de Vlaamse overheid zetten dit om in respectievelijk de federale wetgeving rond elektronische communicatie en het mediadecreet. Dit is vertaald in **voorstel 18** (meer uitleg onder II, 1, 1.2, 1.2.2, 6).*

Een aantal voorstellen behandelen zaken die niet in de BBC-richtlijn voorkomen, maar die het doel van de richtlijn, met name meer toegang van aanbieders van elektronische communicatienetwerken tot infrastructuur van andere nutsbedrijven, helpen bewerkstelligen. Er zijn veel redenen waarom nutsbedrijven (andere dan aanbieders van elektronische communicatienetwerken) de toegang aan aanbieders van elektronische communicatienetwerken kunnen weigeren (technisch ongeschikt, onveilig, ...). Op dit ogenblik worden er vooral rechten in hoofde van deze aanbieders van elektronische communicatienetwerken gecreëerd en staat hier niet veel tegenover qua rechten voor de andere nutsbedrijven. De volgende voorstellen beogen het evenwicht te herstellen om zo meer goodwill tot delen van infrastructuur bij de andere nutsbedrijven te creëren:

- *Artikel 104 van de Belgacomwet verplicht o.a. andere nutsbedrijven hun leidingen op eigen kosten spanningsloos te maken bij werken aan elektronische communicatie-infrastructuur. Nochtans riskeren deze andere nutsbedrijven zo tekort te schieten in hun openbare dienstverplichtingen. **Voorstel 7** pleit er dan ook voor dit artikel 104 buiten toepassing te verklaren voor medegebruik door een aanbieder van elektronische communicatienetwerken van bestaande nutsinfrastructuur, andere dan elektronische communicatienetwerken, dit in overleg met de federale overheid (meer uitleg onder II, 1, 1.2, 1.2.2, 1), Knelpunt 1);*
- *Vaak stoten andere nutsbedrijven op oude ongebruikte leidingen of mantelbuizen. Wanneer de eigenaar niet gekend is moeten zij die meestal op eigen kosten opruimen. VLAREM en het Retributiebesluit voorzien uitdrukkelijk hiervoor een opruimplicht. In het kader van **voorstel 8** wordt gepleit voor het delen van informatie over ongebruikte leidingen of mantelbuizen via KLIP, met het oog op hergebruik. De betrokken regelgeving wordt best hiertoe aangepast (meer uitleg onder II, 1, 1.2, 1.2.2, 2), Mogelijkheid 3);*

- De BBC-richtlijn maakt ook toegang van andere nutsbedrijven tot elektronische communicatie-infrastructuur mogelijk, maar verplicht dit niet. Een aantal nuts operatoren zijn zeker vragende partij voor deze wederkerigheid. Gezien de gedeelde bevoegdheid op dit vlak zowel tussen federaal (telecom) als Vlaanderen (omroep) wordt toch voorgesteld in **voorstel 3**, deze wederkerigheid niet op te nemen in het omzettingsdecreet (meer uitleg onder II, 1, 1.2, 1.2.2, 1), Mogelijkheid 1).

Een aantal voorstellen tot slot betreffen de verdere concretisering van de BBC-richtlijn:

- De BBC-richtlijn laat voor bepaalde gevallen vrijstellingen toe op het recht van toegang. De betrokken nutsbedrijven zien liever geen decretale verankering van de vrijstellingen. Op basis van de casuïstiek, lijkt de Interfederale Geschillencommissie op termijn het best geplaatst om dit eventueel toch in regels te gieten. **Voorstel 4** herneemt deze visie (meer uitleg onder II, 1, 1.2, 1.2.2, 1), Mogelijkheid 2);
- Om dezelfde reden als hierboven pleit **voorstel 5** ervoor om ook de redelijke eisen en voorwaarden, met inbegrip van de prijs, verbonden aan het recht van toegang niet decretaal te regelen (meer uitleg onder II, 1, 1.2, 1.2.2, 1), Mogelijkheid 3);
- De BBC-richtlijn voorziet dat kritieke nationale structuur vrijgesteld kan worden van de informatieverplichting. **Voorstel 10** bevat een voorstel om in het kader van het omzettingsdecreet te onderzoeken of ook een lijst van Vlaamse kritieke infrastructuur wenselijk is;
- De BBC-richtlijn laat lidstaten toe ook in het kader van de coördinatie van werken de verdeling van de kosten te regelen. **Voorstel 11** volgt uit de bemerking dat voor civiele werken die met Vlaamse overheidssteun worden gerealiseerd, de overheidssteun toch best overal op dezelfde manier wordt ingezet, o.a. voor het deel van die steun dat voor coördinatie wordt ingezet (meer uitleg onder II, 1, 1.2, 1.2.2, 3), Mogelijkheid 1);
- De BBC-richtlijn voorziet ook een mogelijke vrijstelling voor kritieke infrastructuur. Het federale niveau werkt lijsten van kritieke infrastructuur uit, overeenkomstig een andere Europese richtlijn. Deze BBC-richtlijn verwijst niet naar de andere specifieke richtlijn en lijkt een opening te laten voor eigen Vlaamse kritieke infrastructuur. Voorlopig moet in het omzettingsdecreet minstens toch verwezen worden naar de federaal afgebakende kritieke infrastructuur. Dit zit vevat in **voorstel 13** (meer uitleg onder II, 1, 1.2, 1.2.2, 3), Mogelijkheid 3);
- De BBC-richtlijn voorziet dat een verzoek tot coördinatie van werken geformuleerd moet worden minstens één maand voor dat het project wordt ingediend bij de bevoegde vergunningverlener. 'Vergunning' in deze context kan, gezien de vaagheid van de BBC-richtlijn, zowel betrekking hebben op de stedenbouwkundige vergunning/omgevingsvergunning, de vergunning van het Retributiedecreet of de toelating volgens het Erfgoeddecreet. **Voorstel 14** suggereert verschillende interpretaties van 'vergunning', afhankelijk van de vergunningen die in concreto nodig zijn, om zoveel mogelijk met de 2 maand voor de aanvang van werken van het GIPOD-decreet rekening te houden (meer uitleg onder II, 1, 1.2, 1.2.2, 3), Mogelijkheid 4)).

Tot slot wordt een prognose gemaakt van de impact van de BBC-richtlijn in de praktijk.

- Merk op: Voor het leesgemak wordt in deze sporadisch nog gesproken over 'telecom-...' terwijl de facto dan 'elektronische communicatie' bedoeld. Het woord 'telecom' komt in de BBC-richtlijn immers niet voor. De richtlijn gebruikt de (correcte) terminologie 'elektronische communicatie'. Elektronische communicatie omvat zowel punt-tot-punt communicatie, die ressorteert onder de bevoegdheid van de federale overheid en gangbaar als telecom wordt

bestempeld, als radio-omroep en televisie, die ressorteert onder de bevoegdheid van de Gemeenschappen en gangbaar als omroep wordt bestempeld. In de praktijk houdt dit in dat bij de aanleg van elektronische communicatie-infrastructuur of het aanbieden van elektronische communicatiediensten in Vlaanderen zowel de federale overheid als de Vlaamse Gemeenschap quasi altijd samen bevoegd zijn, gelet op het gedeeld gebruik van infrastructuur door beide entiteiten.

I. **INLEIDING**

1. **Doelstellingen van de richtlijn**

De Europese Richtlijn 2014/61/EU van 15 mei 2014 inzake maatregelen ter verlaging van de kosten van de aanleg van elektronische communicatienetwerken met hoge snelheid heeft als doelstelling om de kosten van de aanleg van breedbandinfrastructuur te beperken door:

- Het gezamenlijk gebruik van en informatie over bestaande fysieke infrastructuur van andere nutssectoren;
- Een efficiëntere aanleg van nieuwe fysieke breedbandinfrastructuur door meer coördinatie van werken, afgestemde vergunningsprocedures en het proactief voorzien van voor breedband bestemde binnenhuisinfrastructuur.

De uitrol van vaste en draadloze elektronische communicatienetwerken met hoge snelheid in de hele Unie vergt aanzienlijke investeringen, waarvan een significant deel gaat naar civieltechnische werken. Een groot deel van die kosten ontstaat doordat de uitrol op een aantal punten inefficiënt is als gevolg van het onderbenutting van bestaande passieve infrastructuur (zoals kabelgoten, leidingen, mangaten, straatkasten, palen, masten, antenne-installaties, torens en andere ondersteunende constructies), gebrek aan coördinatie van civiele werken, belastende administratieve vergunningsprocedures en knelpunten bij de aanleg van netwerken in gebouwen. Dit veroorzaakt hoge financiële drempels, vooral in plattelandsgebieden.

Maatregelen voor een efficiënter gebruik van bestaande infrastructuur die beogen de kosten omlaag te brengen en obstakels bij de uitvoering van nieuwe civieltechnische werken uit de weg te ruimen, kunnen een belangrijke bijdrage leveren tot een snelle en uitgebreide aanleg van elektronische communicatienetwerken met hoge snelheid, zonder dat dit ten koste gaat van doelmatige concurrentie, en zonder het nadelig beïnvloeden van de veiligheid, de beveiliging en het soepel functioneren van de bestaande publieke infrastructuren.

Deze richtlijn geeft invulling aan een doelstelling van de Digitale Agenda om tegen 2020 alle Europeanen toegang te geven tot veel sneller internet (30 Mbps of meer) en ten minste 50 % van de Europese huishoudens toegang te geven tot een internetverbinding van meer dan 100 Mbps. Deze doelstelling werd bevestigd in één van de 3 pijlers van de Digitale Eengemaakte Markt: “*an environment where digital networks and services can prosper*”.

Volgens de Index van de digitale economie en maatschappij voor 2016 voor België, liggen de prestaties van België boven het EU-gemiddelde, met 78% van de breedbandaansluitingen die een snelheid van 30 Mbps of meer halen. Maar om verdere stappen te maken heeft het rapport voor 2016 het over 2 uitdagingen voor België:

- het verhogen van mobiele breedbandinfrastructuur en
- het bevorderen van de uitrol van supersnelle breedbandverbindingen boven 100 Mbps.

Zie <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/scoreboard/belgium>

2. De richtlijn in een notendop:

De Richtlijn 2014/61/EU van 15 mei 2014 verplicht de omzetting in nationale wetgeving tegen 1 januari 2016 (met toepassing ervan vanaf 1 juli 2016).

De richtlijn voorziet volgende maatregelen:

1. Toegang verlenen tot bestaande infrastructuur van netwerkexploitanten met het oog op de aanleg van elektronische breedbandcommunicatienetwerken (art. 3)
2. Transparantie van bestaande infrastructuur verzekeren (art. 4)
3. De coördinatie van geplande civiele werken bevorderen (art. 5)
4. Transparantie verzekeren van geplande civiele werken met minimuminformatie beschikbaar via een centraal informatiepunt (art. 6)
5. Vergunningsprocedure en relevante informatie ter beschikking stellen via een centraal informatiepunt en beslissing over vergunning binnen 4 maanden (art. 7)
6. Bij nieuwbouw en belangrijke renovaties verplichten de gebouwen uit te rusten met voor breedband bestemde fysieke binnenhuisinfrastructuur na 31 december 2016 (art. 8)
7. Toegang verlenen tot fysieke binnenhuisinfrastructuur (art. 9)
8. Het oprichten van bevoegde instanties voor geschillenbeslechting en centrale informatiepunten (art. 10)

3. Omzettingstraject

Gelet op de timing nam het federaal niveau het initiatief om een interfederale werkgroep te starten (september 2014) over de (gedeeltelijke) omzetting van de richtlijn. Deze wordt getrokken door het BIPT (FOD Economie) gezien de relatie met andere Europese richtlijnen inzake elektronische communicatienetwerken: Europese Richtlijnen 2002/19/EG (de 'Toegangsrichtlijn'), 2002/20/EG (de 'Machtigingsrichtlijn'), 2002/21/EG (de 'Kaderrichtlijn'), 2002/22/EG (de 'Universele dienstrichtlijn') en 2002/77/EG (de 'Mededingingsrichtlijn'), waarbij de omzetting vooral op het federaal niveau (m.b.t. telecom) maar ook op Vlaams niveau (m.b.t. omroep) is uitgewerkt. Op Vlaams niveau is de omzetting van vermelde richtlijnen gebeurd in het mediadecreet.

De bepalingen uit de BBC-richtlijn raken (in tegenstelling tot de andere vermelde richtlijnen) heel wat regionale bevoegdheden, waardoor het federale niveau erop rekent dat de deelstaten hiertoe de nodige initiatieven nemen. Er is een samenwerkingsakkoord tussen de federale staat en de deelstaten opgesteld waarbij voornamelijk voorzien wordt in een "organisme voor de beslechting van de geschillen".

Een eerste verkennende ronde (begin 2015- medio 2015) leerde dat heel wat wetgeving (zowel federaal, gemeenschappen als gewesten) raakvlakken heeft met deze richtlijn en dat ook heel wat verschillende administraties en belanghebbenden hierbij betrokken zijn. Zo is er reeds regelgeving in Vlaanderen inzake informatie-uitwisseling over kabel- en leidinginfrastructuur (het 'KLIP-decreet'), coördinatie van werken (het 'GIPOD-decreet') en stedenbouwkundige vergunningen en toelatingen om het openbaar domein te gebruiken.

In het najaar van 2015 werd, gelet op de complexiteit en het moeizaam verloop van het omzettingsproces, beslist dat deze richtlijn vanuit de bevoegdheden van de Vlaamse minister-president zou gecoördineerd worden wat betreft de Vlaamse omzetting. Het departement Kanselarij en Bestuur werd belast met de uitvoering van die opdracht.

Er werd intensief overleg (vergaderingen, informatie-uitwisseling via email) georganiseerd met alle mogelijke belanghebbenden in de periode van oktober 2015 t.e.m. april 2016:

- Na een communicatie door de Voorzitter van het Voorzitterscollege werden vertegenwoordigers van andere departementen binnen de Vlaamse overheid aangeduid. MOW, LNE, DiV en DKB waren aanwezig op deze overlegmomenten op 13/11/15 en 29/02/16. DKB en Agentschap Informatie Vlaanderen overlegden nog specifiek met CJSM (telefonisch en vergadering op 27/06/16);
- Vertegenwoordigers van de VVSG op 15/02/16;
- De nutssectoren die zetelen in de GRB-raad en Vlaamse raad voor netwerkbeheerders (VRN) (Proximus, Telenet, Elia, Fluxys, PIDPA, Watergroep, TMVW-Farys, Aquafin, Eandis, Infrax, Integan) op 4/12/15 en 22/02/16;
- Vertegenwoordigers van het BIPT op 13/11/16 en 07/03/16

Al deze instanties en enkele andere (Confederatie Bouw, Bouwunie, Ori en De Lijn) kregen op 24/03/16 finaal nog de kans om feedback te geven op de voorstellen, die in deze conceptnota staan opgesomd.

Het resultaat van deze overlegmomenten resulteerde in een conceptnota en een omzettingstabel.

II. INHOUDELIJKE VOORSTELLEN EN ANALYSE

1. Hoe de BBC-richtlijn omzetten?

1.1. Federaal versus Vlaams

De BBC-richtlijn bevat talrijke bepalingen die ingrijpen op Vlaamse bevoegdheden (zie bijgevoegde overzichtstabel). Toch kunnen we ons niet beperken tot een loutere Vlaamse omzetting.

a) De geschillencommissie

De BBC-richtlijn voorziet voor een aantal zaken de plicht om een **onafhankelijke geschillencommissie** op te richten (artikelen 3/4, 3/5, 4/6, 5/3, 5/4, 6/4, 9/3, 10/1, 10/2, 10/3, 10/5 en 10/6). De verschillende overheden hebben beslist om een samenwerkingsovereenkomst uit te werken met de oprichting van een interfederale geschillencommissie tot doel.

Een groot pijnpunt voor Wallonië is de eventuele bevoegdheid van die interfederale geschillencommissie voor geschillen die op dit ogenblik in Wallonië al door de bestaande Commissie voor de coördinatie van werven behandeld worden (cf. art. 2 van het decreet van 30 april 2009 'relatif à l'information, la coordination et l'organisation des chantiers, sous, sur ou au-dessus des voiries ou des cours d'eau'). Brussel neemt een gelijkaardig standpunt in omdat de ordonnantie van 3 juli 2008 betreffende de bouwplaatsen op de openbare weg in artikel 3 een Coördinatiecommissie van de Bouwplaatsen voorziet, die o.a. als taak heeft (art. 4, 4°): "De verzoening te organiseren zoals bedoeld in artikelen 75 en volgende, door tussenkomst van het Verzoeningscomité". In beide gevallen gaat het enkel over geschillen in het kader van de coördinatie van werken. Een interfederale commissie blijft voor alle regio's sowieso nodig voor geschillen over het recht van toegang tot bestaande fysieke infrastructuur en over informatie over bestaande fysieke infrastructuren. Vlaanderen beschikt niet over een dergelijke aparte geschillencommissie. Vlaanderen kan kiezen voor symmetrie met Brussel en Wallonië door ook een geschillencommissie op te richten voor de behandeling van geschillen over de coördinatie van civiele werken, in het kader van het GIPOD-decreet (zie ook verder IV. budgettaire impact). Als Vlaanderen deze piste niet volgt, heeft ze de interfederale geschillencommissie, in tegenstelling tot Wallonië en Brussel wel nodig voor geschillen over de coördinatie van werken.

In de IKW van 18 april 2016 over het samenwerkingsakkoord werd ook duidelijk dat geschillen tussen telecomoperatoren onderling niet zouden toegewezen worden aan de interfederale geschillencommissie maar aan de organen die gebruikelijk interfederaal in deze materie opereren, te weten de desbetreffende telecom- en mediaregulators via de Conferentie van Regulators voor de elektronische Communicatiesector (CRC) in uitvoering van het Samenwerkingsakkoord van 17 november 2006 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franstalige Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap betreffende het wederzijds consulteren bij het opstellen van regelgeving inzake elektronische communicatienetwerken, het uitwisselen van informatie en de uitoefening van de bevoegdheden met betrekking tot elektronische communicatienetwerken door de regulerende instanties bevoegd voor telecommunicatie of radio-omroep en televisie. Bij coördinatie van werken, zijn aanbieders van elektronische communicatienetwerken evenwel nooit de enige betrokkenen. De domeinbeheerder (gemeente of gewest) zal steeds betrokken partij zijn. In dit geval lijkt een bevoegdheid buiten de interfederale geschillencommissie voor discussie vatbaar.

Wat wel duidelijk is dat de interfederale geschillencommissie uitsluitend bevoegd zal zijn voor geschillen tussen enerzijds een aanbieder van elektronische communicatienetwerken en anderzijds een andere nutsoperator (niet-telecomoperator- en niet voor geschillen tussen 2 nutsoperatoren. Dit is in overeenstemming met de BBC-richtlijn die stelt dat de bepalingen uit de verschillende richtlijnen elektronische communicatie primeren op de BBC-richtlijn. Regulering van elektronische communicatienetwerken en geschillen tussen aanbieders van elektronische communicatienetwerken zijn immers onder die richtlijnen gereguleerd. De geschillencommissie in Wallonië en in de toekomst in Brussel in het kader van de coördinatie van werken, maakt geen onderscheid tussen de betrokken nutssectoren en regelt dus ook geschillen tussen 2 niet-telecomoperatoren. Wil Vlaanderen de situatie ook gelijk trekken voor alle nutssectoren zal een oprichting nodig zijn van een eigen Vlaamse geschillencommissie.

Het samenwerkingsakkoord bepaalt dat de regionale omzettingsdecreten de geschillen waarvoor de interfederale geschillencommissie bevoegd is verder moeten expliciteren.

In uitwerking van het samenwerkingsakkoord zal Vlaanderen ook 2 leden moeten aanduiden om te zetelen in deze geschillencommissie. 6 leden van de 12 komen sowieso uit de elektronische communicatiesector (3 personen van het BIPT en 3 personen van de regionale mediaregulatoren). Nuts-infrastructuuroperatoren vanuit de elektriciteits- en gasector vragen met aandrang ook vertegenwoordigd te zijn in deze commissie, als blijk van echte onafhankelijkheid, conform de bepalingen van de BBC-richtlijn. Waarschijnlijk zijn gelijkaardige vragen vanuit vaak betrokken actoren, zoals 'Wegen en Verkeer', Aquafin of de VVSG even pertinent. Een evenwicht tussen de sector van de elektronische communicatie en de sector van de andere nutsoperatoren onder de leden van de interfederale geschillencommissie lijkt daarom niet zo evident. Afhankelijk van het geschil, wordt daarom best, bij het aanduiden van de deskundigen ook een deskundige aangesteld uit de betrokken niet-telecomsector (als tegengewicht voor de deskundige van het BIPT). Er is op de laatste interfederale IKW (27/05/2016) afgesproken om met deze bezorgdheid rekening te houden bij het opstellen van het huishoudelijk reglement van de interfederale geschillencommissie.

Voorstel 1:

Voor de coördinatie van werken, een eigen Vlaamse geschillencommissie oprichten in het kader van het GIPOD-decreet.

b) Recht van toegang tot bestaande infrastructuur

Vlaanderen kan niet alle toegangs- en informatieverplichtingen regelen, gezien de **specifieke federale bevoegdheden**. Zo zijn er bv. belemmeringen op toegang in de wetgeving m.b.t. het spoor (art. 5 van de wet van 30 augustus 2013 houdende de Spoorcodex), of is de federale overheid bevoegd voor elektriciteitsinfrastructuur van meer dan 70.000 volt, voor delen van het gasvervoer, voor militair domein, of voor de luchthaven Brussel-Nationaal. Wat gas betreft verduidelijkt de Memorie van toelichting bij het KLIP-decreet(stuk 1487 (2007-2008)/1, p8): *"Als we de bevoegdheidsverdeling rond (aard)gas in cijfers uitdrukken dan kan vastgesteld worden dat Vlaanderen bevoegd is voor meer dan 43.000 km leidingen van het distributienet, terwijl de federale bevoegdheid inzake vervoer van (aard)gas zich met betrekking tot het grondgebied van het Vlaamse Gewest beperkt tot ongeveer 1900 km leidingen in beheer van Fluxys."*

De federale overheid werkt ondertussen aan een federale omzetting van het recht op toegang voor de federale aangelegenheden voor de sector 'energie'.

c) Fysieke binnenhuisinfrastructuur

Artikel 9 van de BBC-richtlijn verleent een **recht van toegang** aan aanbieders van elektronische communicatienetwerken tot de **fysieke binnenhuisinfrastructuur** voor elektronische communicatie. Dit recht stelt deze operatoren in staat hun netwerk aan te sluiten op de voor hoge snelheid bestemde fysieke infrastructuur binnenshuis. Er is hiertoe een aanzet in de federale wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (verder 'Wet Elektronische Communicatie'), met name in artikel 28:

"Onverminderd de toepassing van artikel 25 kan het Instituut, na een publieke consultatie gevoerd te hebben: (...) 2° iedere eigenaar of uitbater van bekabeling van elektronische communicatienetwerken die zich binnen een gebouw bevinden, verplichten om akkoord te gaan met redelijke toegangsverzoeken tot deze bekabeling uitgaande van een operator, omwille van het feit dat hun duplicatie economisch inefficiënt of fysiek onuitvoerbaar zou zijn. Deze toegang wordt verleend in het gebouw of tot aan het eerste punt van samenkomst of distributie indien dit zich buiten het gebouw bevindt, hierbij elk risico vermijdend van onderlinge storingen."

In een vergadering op 13/11/15, waar ook vertegenwoordigers van de federale overheid aanwezig waren, bleek dat het federale niveau dacht dat artikel 28 van de communicatiewet al voldoende beantwoordde aan het opzet van de BBC-richtlijn. Onlangs bevestigden ze dat er nu effectieve wetgevende plannen zijn om artikel 28 beter in overeenstemming te brengen met de BBC-richtlijn.

Dit federaal geregelde recht van toegang kan enkel een plicht om toegang te verschaffen omvatten in hoofde van aanbieders van elektronische communicatienetwerken die gebruikt wordt voor telecommunicatie.. Het Vlaamse niveau zal een gelijkaardige plicht voor deze operatoren moeten creëren wanneer deze netwerken gebruikt worden voor omroep.

d) Tussen aanbieders van elektronische communicatienetwerken onderling

De term 'netwerkoperator' omvat volgens de BBC-richtlijn (art. 2, 1°) zowel de aanbieders van elektronische communicatienetwerken als de andere nutssectoren. Dit heeft impact op het toepassingsgebied van de artikelen, die volgen. Alleen in art. 4/1 (minimuminformatie over bestaande fysieke infrastructuur) van de BBC-richtlijn worden de aanbieders van elektronische communicatienetwerken apart vermeld en onderscheiden van de 'andere netwerkexploitanten'. Al de andere artikelen spreken steeds algemeen over 'de' netwerkexploitant(en) of 'elke' netwerkexploitant. Dit betekent dat alle andere verplichtingen (van 'toegang', 'coördinatie' en 'transparantie betreffende geplande civiele werken) niet alleen gelden voor de andere nutssectoren, maar ook voor de aanbieders van elektronische communicatienetwerken onderling.

De regeling van het **recht van toegang** tussen aanbieders van elektronische communicatienetwerken valt onder de bevoegdheid van de federale overheid wanneer dit telecomdiensten betreft dan wel de Vlaamse gemeenschap wanneer dit omroepdiensten betreft. In de meeste gevallen zullen dus beide niveaus samen bevoegd zijn en wordt dit geregeld via het hierboven vermelde samenwerkingsakkoord van 17 november 2006 en de CRC.

Voor de **informatiebepalingen** in de BBC-richtlijn zou Vlaanderen kunnen gebruik maken van de argumentatie, die in antwoord op bedenkingen van de Raad van State op het ontwerp KLIP-decreet, ontwikkeld werd (stuk 1487/1 (2007-2008)). Toen de Raad van State twijfelde over de bevoegdheid van Vlaanderen om het KLIP-decreet toe te passen op de elektronische communicatiesector, repliceerde Vlaanderen dat het decreet niet het uitbaten van een netwerk en het daarover transporteren van elektronische signalen regelde en het decreet er niet voor zorgde dat infrastructuur voor elektronische communicatie aan tegenstrijdige bepalingen (van de verschillende overheden) zou onderworpen worden, ZODAT, Vlaanderen niet verplicht was dit in samenwerking met de federale overheid te regelen.

Wat **coördinatie** betreft, vereist het GIPOD-decreet vanaf 1 juli 2016 alleen voor werken van categorie 1 (d.w.z. een oppervlakte van meer dan 50m² wordt opengebrouwen) dat een vraag tot synergie (coördinatie) wordt gesteld, waarbij de anderen de vrijheid hebben hier al of niet op in te gaan. De BBC-richtlijn gaat nu een stapje verder en **verplicht** coördinatie voor netwerkexploitanten die geheel of gedeeltelijk met overheidsgeld gefinancierde civiele werken uitvoeren. Het is niet uitgesloten dat, naast nutsbedrijven uit andere sectoren, ook bepaalde aanbieders van elektronische communicatienetwerken gevat zijn.

Er bestaat een samenwerkingsakkoord, gesloten tussen de verschillende regering op 17 november 2006, betreffende het wederzijds consulteren bij het opstellen van regelgeving inzake elektronische communicatienetwerken, het uitwisselen van informatie en de uitoefening van de bevoegdheden met betrekking tot elektronische communicatienetwerken door de regulerende instanties bevoegd voor telecommunicatie of radio-omroep en televisie. Artikel 9 van dit samenwerkingsakkoord verplicht wederzijdse consultatie in de schoot van het Interministerieel Comité voor Telecommunicatie en Radio-omroep en Televisie, bij regelgevingsinitiatieven op federaal of regionaal niveau met betrekking tot omroep en telecommunicatie. Een gelijkaardige bepaling is nu voorzien in de op 6 juli 2016 door het Overlegcomité goedgekeurde samenwerkingsovereenkomst in het kader van de BBC-richtlijn. Artikel 3 bepaalt immers: *“De Interministeriële Conferentie « Mobiliteit, Infrastructuur en Telecommunicatie » heeft tot taak om in onderling overleg en met respect voor ieders bevoegdheid, volgens de modaliteiten en procedures die zijn vastgelegd in het Overlegcomité, de wederzijdse raadpleging te organiseren over de respectieve initiatieven inzake het opstellen van een ontwerp van wetgeving of regelgeving die plichten bevatten voor de netwerkexploitanten inzake civiele werken.”*

Regelgeving over de coördinatie van civiele werken lijkt minstens in deze bepaling van de samenwerkingsovereenkomst te passen. Deze extra procedurestap betekent ook wel mogelijk oponthoud bij een eventuele wijziging of uitvoering van het GIPOD-decreet. In dit kader moet opgemerkt worden dat er dus 2 verschillende IMC's zijn, afhankelijk van het van toepassing zijnde samenwerkingsakkoord. Het is in de context van deze richtlijn belangrijk erover te waken dat de IMC alle betrokken actoren verenigt.

e) Vergunningen

Tot slot bevatten de artikelen 7 en 8 van de BBC-richtlijn een aantal bepalingen die grotendeels verband houden met stedenbouwkundige vergunningen.

Artikel 8, dat voor bepaalde gebouwen telecombinnenhuisinfrastructuur verplicht, moet omgezet worden. Artikel 8 (zie ook verder onder 5) vergunningen/toelatingen) bevat enkele mogelijkheden tot vrijstelling voor bepaalde types van gebouwen, waaronder gebouwen die behoren tot het erfgoed. De omzetting zal gebeuren door de opmaak van een stedenbouwkundige verordening. Minister Schauvliege zal hiervoor het initiatief nemen.

Wat de maximale termijn van 4 maand uit artikel 7 van de BBC-richtlijn voor het verlenen van een vergunning betreft, gaf Ruimte Vlaanderen aan voor bepaalde gevallen een vrijstelling te willen. Die vallen onder de mogelijkheden daartoe binnen de contouren van de BBC-richtlijn. Zie voorstel 15.

1.2. Aanpak binnen Vlaanderen

1.2.1. Algemeen

1) overkoepelend

Enerzijds zijn er 2 bestaande decreten, met name het KLIP-decreet en het GIPOD-decreet, die, over alle nutssectoren heen, het delen van fysieke infrastructuur en de efficiëntere aanleg van nieuwe fysieke infrastructuur bevorderen, maar dit vanuit een ander opzet dan de BBC-richtlijn:

- Het GIPOD-decreet heeft tot doel de informatiestromen, gerelateerd aan het proces van een geplande inname van de openbare weg in het Vlaamse gewest, te optimaliseren en op die manier de hinder voor de maatschappij in haar geheel en de weggebruikers in het bijzonder te beperken;
- Het KLIP-decreet heeft tot doel de directe en indirecte milieuschade, de economische schade (waaronder de schade aan de leidingen zelf) en de risico's inzake veiligheid en gezondheid ingevolge schade aan kabels en leidingen door grondwerken te voorkomen, dit door de informatie over kabels en leidingen beter te ontsluiten en uit te wisselen.
- Wat het uitwisselen van informatie betreft, moet ook het GDI-decreet (een infrastructuur voor ruimtelijke informatie in het kader van het milieubeleid) voor de volledigheid vermeld worden. Dit decreet wordt verder buiten beschouwing gelaten omdat alle informatie via deze infrastructuur pas beschikbaar zal zijn tegen (ten laatste) 2020 (lang nadat de BBC-richtlijn operationeel moet zijn) en de openbare elektronische communicatienetwerken vrijgesteld zijn voor bepaalde aspecten van de INSPIRE-richtlijn, die aan de basis ligt van het GDI-decreet.

Anderzijds is er het decreet van 18 december 1992 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993 (verder 'het retributiedecreet') dat, over alle nutssectoren heen, een vergunning oplegt voor 'het privaat gebruik van de wegen en hun aanhorigheden, ressorterend onder het beheer van het Vlaamse Gewest, van de waterwegen en hun aanhorigheden, de zeekering en de dijken'.

2) sectorspecifiek

Daarnaast bestaat er nutssector-specifieke regelgeving, waarvan het opzet telkens zo verschilt van het opzet van de BBC-richtlijn, dat hierin moeilijk aanknopingspunten voor de omzetting kunnen gevonden worden:

- het decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid: beoogt het verzekeren van de werking van de Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt en de continuïteit van de energievoorziening, het bevorderen van de interconnectie van energienetwerken en het stimuleren van energie-efficiëntie, energiebesparing en de ontwikkeling van nieuwe en duurzame energie. Het artikel 4.1.27 bevat specifieke bepalingen voor de aanleg van leidingen/kabels van de sector zelf, maar niets voor medegebruik door anderen;
- De wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging beoogt vooral verontreiniging tegen te gaan. Het bevat dan ook vooral financiële regelingen voor het zuiveren van water of heffingen op het verontreinigen van water, en regelt de rol van de waterzuiveringsmaatschappijen hierin.

Het mediadecreet, artikel 199 en 200, bevat een regeling in verband met de liggingsrechten voor elektronische communicatienetwerken bestemd voor omroep wanneer zij het openbaar domein willen gebruiken voor het aanleggen van hun netwerken. In het kader van dit decreet moet erover gewaakt worden dat de vrij hypothetische delegatie (tot op heden werd geen enkele dergelijke verordening aangenomen) aan de Vlaamse Regering om verordeningen van algemeen bestuur of politieverordeningen vast te stellen betreffende o.a. de aanleg van kabel- of etheromroepnetwerken, niet indruist tegen de principes van de BBC-richtlijn en de aanpassingen aan het GIPOD-decreet (dat deels de aanleg van die netwerken regelt), die uit deze richtlijn volgen.

Er zijn ook sectoren, gevat door de BBC-richtlijn, waarvoor geen specifieke regelgeving bestaat, zoals voor havens en luchthavens of infrastructuur op gemeentelijk niveau.

Vorstel 2

Eén omzettingsdecreet, waarbij voortgebouwd wordt op het KLIP en/of GIPOD-decreet, met, daar waar nodig aanpassingen aan andere wetgeving (op basis van de beschikbare analyses en informatie hoofdzakelijk de wetgeving inzake ruimtelijke ordening, waar via een stedenbouwkundige verordening gewerkt zal worden, en eventueel het decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed (verder 'Erfgoeddecreet'), het retributiedecreet en het mediadecreet)

Dit lijkt het handigst:

- KLIP en GIPOD overstijgen de sectoren. Alle nutsbedrijven, met of zonder specifieke regelgeving, zijn er door gevat, zodat er ook geen risico bestaat dat bepaalde sectoren gemist worden;
- Naar Europa toe is het makkelijker te bewijzen dat de BBC-richtlijn volledig en correct omgezet is.

Opmerking: Het federale niveau kan niet anders dan een sectorspecifieke aanpak hanteren omdat haar bevoegdheden zo gefragmenteerd zijn. In Wallonië bieden de algemene decreten 'impétrants' en 'chantier', die wel sector-overschrijdend zijn al een kapstok. Deze zijn grotendeels conform met de richtlijn en moeten maar beperkt aangepast worden.

1.2.2. Concreet

1) **Het recht van toegang tot bestaande fysieke (passieve) infrastructuur (artikel 3 van de BBC-richtlijn) of recht van medegebruik**

Situatie

Allereerst moeten andere nutsbedrijven het recht hebben om aanbieders van elektronische communicatienetwerken toegang tot hun netwerk te verlenen. Dit recht wordt nergens in Vlaamse regelgeving uitdrukkelijk verankerd, maar wordt ook nergens verhinderd.

In uitvoering van art. 3 hebben andere nutsbedrijven de plicht om in te gaan op redelijke verzoeken om infrastructuur te delen. Ook deze plicht wordt nergens uitdrukkelijk verankerd.

Medegebruik wordt, wat telecomoperatoren onderling betreft, contractueel wel gefaciliteerd door een aantal overeenkomsten, wat de aanleg langs wegen betreft. Zo zijn er:

- De kaderovereenkomst Telecomcode van 1999 (verder 'Telecomcode 1999') en
- De kaderovereenkomst betreffende de oprichting van mono-operator basisstations langsheen autosnelwegen en primaire wegen 1/Bijlage 2: basisprincipes van medegebruik van een basisstation

die het medegebruik van basisstations regelen tussen de operatoren onderling die de kaderovereenkomsten hebben getekend. De kaderovereenkomst Telecomcode stelt in de preambule zelfs dat de *"aldus opgetrokken basisstations desgevraagd met één of meerdere Operatoren moeten worden gedeeld (...)"* Volgende zaken worden voorzien om het medegebruik te faciliteren:

- De plicht om bij de dimensionering van de bekabeling, rekening te houden met toekomstig potentieel medegebruik (Telecomcode 1999, art. 8);
- Automatische bekendmaking van de interesse van een operator voor een bepaalde locatie voor het oprichten van een basisstation aan de andere operatoren, die dan 30 dagen krijgen om een eventuele interesse voor medegebruik duidelijk te maken (Bijlage 1: Criteria van toewijzing van een Perceel aan een Operator bij de Kaderovereenkomst betreffende de oprichting van mono-operator basisstations langsheen primaire wegen categorie II en secundaire wegen).

Deze plicht tot medegebruik uit de BBC-richtlijn zal ergens letterlijk in het omzettingsdecreet ingeschreven moeten worden, om ook andere mogelijke sectoren te vatten.

Mogelijkheden

1. De BBC-richtlijn suggereert in het eerste deel van dit artikel nog dat het voor lidstaten **mogelijk** is ook **aanbieders van elektronische communicatienetwerken** het recht te geven hun **infrastructuur te delen** met andere nutsbedrijven.

Als het louter over een recht gaat, moet niets ondernomen worden, omdat er nergens in de huidige wetgeving een verbod in die zin bestaat.

De vraag stelt zich of het nuttig is hiertoe een plicht in te voeren (als correlaat van de plicht van andere nutsbedrijven om toegang te verlenen aan aanbieders van elektronische communicatienetwerken). Is het in deze context denkbaar dat er infrastructuur voor elektronische communicatie bestaat die technisch geschikt is voor infrastructuur van andere nutsbedrijven?

Het Verenigd Koninkrijk besluit in het consultatiedocument dat elektronische communicatie-infrastructuur in het algemeen ongeschikt is voor het onderbrengen van andere infrastructuur.

Los van de geschiktheid, speelt in België voor de mantelbuizen vooral het veiligheidsaspect in deze context. Zo zit **ondergrondse** elektronische communicatie-infrastructuur in oranje buizen. Andere nutsvoorzieningen hebben een andere kleurencode. Andere, gevaarlijkere, kabels mee in oranje buizen onderbrengen zou verwarring creëren met mogelijke desastreuze gevolgen voor de veiligheid van de werknemers uit de elektronische communicatiesector, bij werken aan de telecomkabels.

Er bestaat wel elektronische communicatie-infrastructuur, zoals palen, kastjes, steunpunten aan constructies, ... die geschikt kan zijn. Een deel van de andere nutssectoren, waaronder ook EMT, dat het glasvezelnetwerk van de Vlaamse overheid beheert, is in elk geval vragende partij. Wederkerigheid kan meer goodwill creëren bij de andere nutssectoren, die nu vooral volgens een minimalistische lezing van de BBC-richtlijn meer plichten dan rechten hebben.

Bovengrondse elektronische communicatie-infrastructuur wordt overigens in de praktijk al vaak gedeeld.

Vlaanderen kan niet eenzijdig een dergelijke plicht installeren voor aanbieders van elektronische communicatienetwerken die voor omroep worden gebruikt, omdat dit sectorspecifieke regulering betreft en dus een gedeelde bevoegdheid met de federale overheid betreft.

Het verkrijgen van toegang tot infrastructuur van derde partijen (medegebruik) is, gelet op de sterke digitalisering, ook vanuit het oogpunt van de Vlaamse overheid wenselijk, ondermeer binnen het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken. Het verlagen van de drempels tot dergelijk medegebruik valt niet binnen de scope van de BBC-richtlijn maar binnen het kader van de Richtlijnen Elektronische Communicatie en de Vlaamse omzetting van die Richtlijnen via het mediadecreet.. Het is evenwel wenselijk om deze drempels in de toekomst maximaal weg te werken met het oog op kostenverlaging en dossiersversnelling ten voordele van de Vlaamse overheid.

Voorstel 3:

De aanbieders van netwerken voor radio-omroep en televisie in het kader van het recht van toegang tot medegebruik door nutsoperatoren verplichten is geen Vlaamse bevoegdheid. Vlaanderen zal hierop aandringen bij de federale overheid.

2. In het derde lid van dit artikel worden mogelijke **vrijstellingen** voor het toegangsrecht opgesomd.

Zo kan infrastructuur die technisch niet geschikt is voor gedeeld gebruik vrijgesteld worden. Dit kan relevant zijn voor bv. kabels die niet diep genoeg in de grond zitten, buizen die niet groot genoeg zijn, plaatsen waar interferentie met andere elektromagnetische velden kan optreden (met storingen tot gevolg), infrastructuur waar regelmatig reparaties aan moeten gebeuren, buizen die regelmatig overstromen (vooral relevant in geval van riolen), ...

De uitzonderingen zouden al onmiddellijk in regelgeving kunnen gegoten worden of er kan gekozen worden voor een aanpak geval per geval. Elementen die van belang zijn bij deze keuze:

- een opsomming van vrijstellingen in regelgeving zal nooit allesomvattend kunnen zijn en misschien ook zaken uitsluiten die in de praktijk wel geschikt blijken of dankzij nieuwe technologieën geschikt worden;
- een behandeling geval per geval kan er voor zorgen dat de geschillencommissie vaker

ingeschakeld zal worden en nutsbedrijven vaker overrompeld worden met vragen om infrastructuur te delen, terwijl op voorhand geweten is dat de infrastructuur niet geschikt is. Dit kan opgelost worden (zie ook verder) door de beslissingen van de geschillencommissie op een website te publiceren;

- men zou de bevoegdheid om vrijstellingen te formuleren, naar het voorbeeld van het Verenigd Koninkrijk, kunnen delegeren naar de geschillencommissie, die hier na verloop van tijd een goed zicht op zal hebben.

De nutssector en het departement MOW hebben liefst geen te concrete regels, zodat er marge genoeg overblijft voor een regeling via onderlinge onderhandelingen. De vertegenwoordiger van het BIPT gaf op het overleg van 07/03/16 ook aan dit liever geregeld te zien door de Geschillencommissie en niet wettelijk/decretaal.

Voorstel 4:

Het formuleren van vrijstellingen op het recht van toegang overlaten aan de interfederale geschillencommissie.

3. Het tweede lid van dit artikel spreekt onder andere van redelijke eisen en voorwaarden met inbegrip van de prijs, verbonden aan het recht van toegang.

Overweging (18) van de richtlijn oppert volgende elementen die van belang zijn bij de prijszetting: *“aanvullende onderhouds- en aanpassingskosten; preventieve veiligheidsmaatregelen die nodig zijn om negatieve gevolgen voor de veiligheid, de beveiliging en de integriteit van het netwerk te beperken; specifieke aansprakelijkheidsregelingen in geval van schade; het gebruik van overheidssubsidie die is verleend voor de aanleg van infrastructuur (...)”*.

Interessant in dit kader is ook overweging (16) van de BBC-richtlijn:

“(...) Tegelijkertijd mogen de in deze richtlijn vastgestelde maatregelen de lidstaten niet beletten om het voor exploitanten van nutsbedrijven aantrekkelijker te maken toegang te verlenen tot hun infrastructuur door bij de berekening van de tarieven voor eindgebruikers voor hun voornaamste activiteit(en) geen rekening te houden met de uit die dienst voortvloeiende inkomsten, overeenkomstig het toepasselijk Unierecht.”

Spanje onder andere kiest ervoor dit volledig over te laten aan vrije onderhandelingen tussen de partijen (Algemene Telecomwet van 9 mei 2014, art. 37, §6). Eventuele discussies hierover behoren tot de bevoegdheid van de interfederale geschillencommissie.

Voorstel 5:

Redelijke eisen en voorwaarden met inbegrip van de prijs, verbonden aan het recht van toegang niet regelen in het omzettingsdecreet.

4. Het recht op toegang is in Spanje (Algemene Telecomwet van 9 mei 2014) gekoppeld aan de plicht voor aanbieders van elektronische communicatienetwerken om zoveel mogelijk gebruik te maken van ondergrondse infrastructuur. Enkel, wanneer er geen ondergrondse infrastructuur voorhanden is of wanneer het technisch of economisch niet mogelijk is, kunnen ze bovengronds

gaan. In Vlaanderen sluit de keuze voor zo veel mogelijk 'ondergronds' in elk geval ook aan bij de politiek die gemeenten meer en meer hanteren om bovengronds zo veel mogelijk te verbieden. Bij kabels op gevels zullen er ook esthetische overwegingen een rol spelen. De elektronische communicatiesector is een dergelijke verplichting niet genegen omdat een ondergrondse aanleg meer kost en meer tijd vergt (o.a. door het openbreken van domein) en het onveilig is.

5. In Spanje stelt de Algemene Telecomwet van 9 mei 2014 (art. 36) dat bij urbanisatieprojecten of civiele werken, die geheel of deels met overheidsmiddelen gefinancierd zijn, de aanwezige nutsinfrastructuur al voorzien moet zijn op eventueel later medegebruik door de elektronische communicatiesector. Deze 'wacht'-infrastructuur moet dan op niet discriminatoire wijze voor iedere telecomoperator beschikbaar zijn. Vertaald naar Vlaanderen, kunnen we denken aan een gelijkaardige mogelijkheid in geval van grote verkavelingen of brownfield-ontwikkelingen, ..., in te schrijven in de desbetreffende vergunningen, bij toekenning van subsidies of via een stedenbouwkundige verordening..

6. Men zou het recht van toegang ook kunnen uitbreiden naar belangrijke onderhouds- of upgrade-werken, iets wat artikel 3 van de BBC-richtlijn niet voorziet. Dat artikel spreekt alleen van toegang met het oog op de aanleg van elektronische communicatie-infrastructuur. In Italië bijvoorbeeld is dat wel voorzien en worden telecombedrijven verplicht daarnaast per semester een overzicht te geven van geplande onderhoudswerken, zodat bijvoorbeeld, problemen rond aansprakelijkheid voorkomen kunnen worden of gezorgd kan worden voor de aanwezigheid bij werken van andere nutsbedrijven in het kader van de veiligheid. Anderzijds lijkt het logisch dat bij afspraken over de aanleg van infrastructuur in medegebruik ook de onderhoudsvoorwaarden mee deel uitmaken van de overeenkomst (zie ook overweging (18) van de richtlijn). Op de vergadering van 22/02/16 met de nutssectoren, wezen de nutsoperatoren op de zware verplichtingen, die gepaard gaan met onderhoudswerken door bv. aanbieders van elektronische communicatienetwerken, zoals het spanningsloos maken van hun leidingen, Minstens voor de geschillencommissie zou een bijkomende bevoegdheid m.b.t. onderhoudsgeschillen interessant zijn. Dit wordt best opgenomen in het omzettingsdecreet omdat de regio's volgens artikel 5, §4 van het samenwerkingsakkoord de bevoegdheden van de geschillencommissie moeten regelen.

Voorstel 6:

Een artikel in het omzettingsdecreet opnemen, in uitvoering van artikel 5, §4 van het Samenwerkingsakkoord, dat in het kader van het recht op toegang, de interfederale geschillencommissie ook bevoegd maakt voor geschillen over het recht van toegang met het oog op onderhouds- of upgradewerken..

Knelpunten

1. Artikel 104 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven (verder 'de Belgacomwet') voert een prioriteit in van de telecommunicaatinfrastructuur op andere infrastructuur, met toch wel vergaande verplichtingen voor de andere nutssectoren, in die zin dat andere nutssectoren die zich bevinden in de omgeving van telecommunicaatinfrastructuur op hun kosten alle maatregelen moeten nemen om enige nadelige invloed op telecommunicaatinfrastructuur of aan de personen die eraan werken te vermijden. Op gewoon verzoek van een telecomoperator zijn ze ook verplicht bij telecomwerken op hun eigen kosten hun infrastructuur spanningsloos te maken.

De Memorie van Toelichting bij dit artikel (De Kamer, 1989-1990, stuk 1287/1, p63) is ook interessant:

“In artikel 14 van voornoemde wet van 13 oktober 1930 was reeds voorzien dat de elektrische inrichtingen zo moeten aangelegd, onderhouden en gebruikt worden dat ze geen storing in de dienst van de telegraaf- en telefoonlijn veroorzaken. Men had toen vooral de bovengrondse leidingen op het oog bijvoorbeeld die voor het elektrisch transport en die van de maatschappijen van openbaar vervoer (...). Sinds een dertigtal jaar is de toestand complexer geworden. Naast de aanleg van metrolijnen, is het aantal ondergrondse leidingen zeer sterk toegenomen. (...)

Al deze leidingen houden een wezenlijk gevaar in voor de openbare telecom-infrastructuur, voor de gebruikers ervan en voor de personen die eraan zijn tewerkgesteld (...).

Anderzijds werden op verschillende plaatsen stoom- en warmwaterleidingen voorzien om de vrijgekomen warmte van verbrandingsovens of elektriciteitscentrales economisch te kunnen benutten. Afgezien van het feit dat die leidingen een transportmiddel zijn voor elektrische zwerfstromen stelt zich een bijkomend probleem. Het is immers gebleken dat bij onvoldoende isolatie van die leidingen de temperatuur van de ondergrond in hun nabijheid gevoelig kan stijgen. Door dat fenomeen ontstaat een snellere veroudering van de kabels en bijhorende uitrusting. Hun levensduur kan daardoor met meer dan de helft worden verkort (...).

Krachtens §1 moeten de eigenaars van bedoelde inrichtingen op hun kosten de maatregelen treffen of laten treffen die nodig zijn om de nadelige invloed op de openbare telecommunicatie-infrastructuur te vermijden. Wanneer de bescherming op die infrastructuur (...) wordt aangebracht, spreekt het vanzelf dat Belgacom dit werk uitvoert, evenwel steeds op kosten van de eigenaar van de nadeel berokkenende inrichting.

De in §1 bedoelde eigenaars zijn luidens §2 daarenboven verplicht hun leidingen of inrichtingen spanningsloos te maken of alle andere maatregelen te treffen of laten treffen die nodig zijn om werken aan de telecommunicatie-infrastructuur zonder hinder te laten uitvoeren. Met deze woorden wordt ook bedoeld dat de werken veilig moeten kunnen uitgevoerd worden.”

Volgens één van de telecomoperatoren gebeurt het hoogstens 1 maal per jaar dat leidingen spanningsloos moeten gemaakt worden.

Hoe meer infrastructuur gedeeld zal worden, hoe meer de boven beschreven problemen zich kunnen voordoen. De regel van de Belgacomwet druist ook in tegen de openbare dienstverplichtingen van de diverse andere netwerkexploitanten, voor een groot stuk geregeld door datzelfde federale niveau. Zo zijn er:

- het Koninklijk Besluit van 23 oktober 2002 betreffende de openbare dienstverplichtingen in de aardgasmarkt;
- het Koninklijke Besluit van 11 oktober 2002 met betrekking tot de openbare dienstverplichtingen in de elektriciteitsmarkt.

die de netwerkexploitanten verplichten de dienstverlening aan de abonnees te verzekeren en sancties voorzien voor inbreuken op deze verplichtingen.

Vlaanderen zou de federale Belgacomwet kunnen milderen en bv. ze buiten toepassing verklaren wanneer het gaat over medegebruik door een operator van bestaande elektronische communicatie-infrastructuur van een niet-telecomoperator, minstens wat de kostenverdeling betreft van deze maatregelen met inbegrip van de kosten van de sancties, waaraan de andere netwerkexploitanten worden blootgesteld door het verbreken van hun openbare dienstverplichtingen. (ter info: het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft trouwens al bepaalde artikelen van de Belgacomwet voor haar grondgebied opgeheven, in het bijzonder de artikelen 98, §1 en 103, §1) Het zou de welwillendheid van de niet-telecomsector t.a.v. medegebruik kunnen bevorderen. Een reden voor weigering wegens bv. technische ongeschiktheid is immers snel gevonden (zie verder onder 2) Gevolgen van de BBC-richtlijn in de praktijk).

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat een dergelijke prioritaire behandeling in het mediadecreet niet voorzien is voor kabel- of etheromroepnetwerken.

Voorstel 7:

Artikel 104 van de Belgacomwet buiten toepassing verklaren voor medegebruik door een aanbieder van elektronische communicatienetwerken van bestaande nutsinfrastructuur, in overleg met de federale overheid.

2. De problematiek van de kleurencode, aangehaald in het eerste punt onder de mogelijkheden speelt uiteraard ook voor de andere netwerkexploitanten. Het is niet veilig infrastructuur onder te brengen in andere infrastructuur die haar eigen kleurencode heeft.

Daarnaast bestaan er per sector allerlei verplichtingen en normen die bij de aanleg en coördinatie gerespecteerd moeten worden en die eventueel ingeroepen kunnen worden om medegebruik te weigeren. Zo legt bv het Algemeen Reglement voor Elektrische installaties (AREI) duidelijke regels op inzake afstanden en veiligheidsmaatregelen en zijn er ook de strenge veiligheidsnormen bij het kruisen/onderboren van spoorwegen.

3. De oefening van de prijszetting is niet evident. Enerzijds spenderen nutsbedrijven veel tijd en mankracht in het overtuigen van particulieren om hun eigendom te gebruiken voor de aanleg van infrastructuur, los nog van de prijs die dan afgesproken wordt als compensatie.

Aanbieders van elektronische communicatienetwerken moeten niet zoveel tijd en energie steken in onderhandelingen met particulieren omdat artikel 99, §2 van de Belgacomwet hun enkel oplegt te streven naar overeenstemming met de particulier. Als dit niet lukt, bepaalt de operator hoe en waar de werken zullen plaatsvinden. De particulier kan hier dan enkel nog een bezwaarschrift tegen indienen, waarover het BIPT dan binnen de maand een beslissing neemt. Volgens de vertegenwoordiger van het BIPT zijn de laatste 15 jaar geen bezwaarschriften in het kader van dit artikel ingediend.

Anderzijds is het niet de bedoeling van de richtlijn dat andere nutsbedrijven winst maken op het ter beschikking stellen van infrastructuur. Dit sluit niet uit dat de andere nutssectoren misschien proberen bij prijsafspraken de onderhandelingskosten deels door te rekenen.

De Belgacomwet (art. 99, §1) verschaft de elektronische communicatiesector daarenboven het recht

om **kosteloos** kabels, bovengrondse lijnen en bijbehorende uitrustingen aan te leggen *“wanneer op blijvende wijze steun genomen wordt op muren of gevels, die uitgeven op de openbare weg, of gebruik gemaakt wordt van open en onbebouwde gronden, of eigendommen zonder aanhechting of aanraking overspannen of overschreden worden.”*

4. Een bijkomende breedbandkabel zal vaak leiden tot een grotere grondinname en, ofschoon de elektronische communicatiesector hiervoor geen toelating nodig heeft van de eigenaar van de grond, kan dit door deze gepercipieerd worden als een verzwaring van de erfdienstbaarheid ten voordele van het nutsbedrijf, dat al aanwezig was. De andere netwerkexploitanten vrezen dat de particulier dan de hele erfdienstbaarheid in vraag kan stellen.

5. De nutsbedrijven gaven in de vergadering van 22/02/16 aan dat het bijna onmogelijk is om langs autosnelwegen infrastructuur aan te leggen.

Het Koninklijk Besluit van 4 juni 1958 betreffende de vrije stroken langs de autosnelwegen verbiedt inderdaad in artikel 2 het bouwen, herbouwen of verbouwen in een strook van 30 meter aan weerszijden van de grens van het domein van de autosnelweg. Dit verbod werd ingesteld in het belang van de verkeersveiligheid (bv. wanneer voertuigen door de vangrail rijden) en om eventuele toekomstige uitbreidingen van de autosnelweg mogelijk te maken.

Voorbij de tiende meter kan de wegbeheerder wel, voor ophogingen van meer dan een meter of uitgravingen van meer dan een meter diepte (cf. art. 7) afwijkingen op dit verbod toestaan. Ook voor luchtinstallaties bestaat een uitzondering in art. 8, 1° voor die installaties die langs de bestaande gewone wegen worden geplaatst, op voorwaarde dat ze op meer dan 5 meter van de grens van de autosnelweg blijven.

In de praktijk worden afwijkingen niet toegestaan voor langsledingen langs autosnelwegen. Deze worden alleen toegestaan voor onderboringen onder de autosnelweg.

De bouwvrije stroken langs de autosnelweg zijn daarenboven vaak privé-eigendom zodat ook de toelating van particulieren nodig is om deze grond te gebruiken, wat betekent dat het gebruik van deze stroken niet noodzakelijk goedkoper zal zijn voor nutsbedrijven.

6. Soms zal de beschikbare ruimte van bestaande infrastructuur niet voldoende zijn om alle geïnteresseerde aanbieders van elektronische communicatienetwerken toegang te kunnen geven. In dat geval zal het belangrijk zijn dat de toewijzing eerlijk gebeurt, zodat er geen concurrentievervalsing optreedt.

Deze kwestie lijkt niet echt te passen in het omzettingsdecreet. Geschillen tussen aanbieders van elektronische communicatienetwerken onderling worden best in de gebruikelijke interfederale fora voor telecom in de ruime zin opgelost.

2) Informatie over bestaande infrastructuur (artikel 4 van de BBC-richtlijn)

Situatie

Het KLIP-decreet zorgt ervoor dat informatie uitgewisseld wordt over bestaande infrastructuur. Strikt gezien beantwoordt dit aan het opzet van artikel 4 van de BBC-richtlijn. Het ter beschikking stellen van de informatie moet volgens dit artikel 4 enkel op vraag van een telecomoperator.

In het kader van KLIP verloopt alles wel elektronisch, maar er is geen permanente opslag van gegevens bij het Agentschap Informatie Vlaanderen. Nutsbedrijven houden immers liever zelf de controle over hun data wegens mogelijke aansprakelijkheid bij foute of niet-geactualiseerde informatie. De VVSG zag dit liever anders en pleit wel voor een permanente opslag vanuit efficiëntie-overwegingen. Zo promoot de VVSG het initiatief van de VMM om een rioleringsdatabank AWIS op te bouwen waarin de gemeentelijke riool informatie centraal wordt opgeslagen en vervolgens kan gedeeld worden naar KLIP.

Federaal is er ook een 'Kabels en Leidingen Informatie Meldpunt' (kortweg 'KLIM'), in uitvoering van het Koninklijk Besluit van 21 september 1988 betreffende de voorschriften en verplichtingen van raadpleging en informatie bij het uitvoeren van werken in de nabijheid van installaties voor vervoer van gasachtige en andere producten door middel van leidingen. Dankzij dit meldpunt is ook informatie beschikbaar over bepaalde infrastructuur, die onder de federale bevoegdheid valt, informatie die niet in het KLIP zit. Er bestaat een wisselwerking tussen KLIP en KLIM: wanneer een planaanvraag via KLIP wordt gedaan, wordt automatisch ook een vraag gesteld via KLIM en vice versa.

Mogelijkheden

1. In het Verenigd Koninkrijk wordt in omzetting van de BBC-richtlijn, voorgesteld om elke vraag om infrastructuur te delen publiek te maken naar andere aanbieders van elektronische communicatienetwerken toe, zodat iedereen ervan op de hoogte is, wanneer infrastructuur niet geschikt is.

2. De geschillencommissie zou haar beslissingen op een website of in haar jaarverslag kunnen publiceren, alleen voor wat betreft de negatieve beslissingen (zodat er zich geen problemen stellen van competitiegevoelige info) waardoor aanbieders van elektronische communicatienetwerken beter kunnen inschatten of hun vraag ingewilligd kan worden. Dit zou in het huishoudelijk reglement van de interfederale geschillencommissie opgenomen kunnen worden.

3. Het retributiebesluit verplicht in het algemeen het opruimen van ongebruikte leidingen/mantelbuizen in haar art. 16, §2.

Art. 26, §4, 2^e lid van dit besluit voegt hieraan specifiek met betrekking tot leidingen toe: *"(...)Tenzij de domeinbeheerder hem hiervan ontslaat, voert de vergunninghouder de verwijdering uit naar aanleiding van werkzaamheden door de domeinbeheerder of naar aanleiding van het aanleggen van nieuwe leidingen door de vergunninghouder zelf of een andere vergunninghouder."*

Ook in het kader van de VLAREM 2 regeling wordt vereist dat bepaalde oude leidingen verwijderd worden.

Toch zouden die ongebruikte leidingen/mantelbuizen ook een opportuniteit kunnen zijn om de kosten van de aanleg van nieuwe elektronische communicatie-infrastructuur te drukken. Als de eigenaar van deze ongebruikte infrastructuur niet gekend is, wat volgens het Vlaamse Gewest vaak

het geval is, staat het Vlaamse Gewest in voor de kosten van de opruiming, vaak een zeer dure operatie. Informatie over deze ongebruikte infrastructuur moet stelselmatig ingevoerd worden in KLIP zoals voorzien in artikel 5.3.8.3 van VLAREBO: *'Kabels en leidingen die met toepassing van artikel 5.3.8.2, eerste lid, 4°, ter plaatse worden gelaten, worden geïnventariseerd overeenkomstig het KLIP-decreet van 14 maart 2008'*. Hiervoor zou dan mogelijks ook GIPOD kunnen gebruikt worden voor een interessevraag, maar dit wordt best afgetoetst naar de praktische haalbaarheid. Vaak worden deze ongebruikte leidingen/mantelbuizen pas opgemerkt als de zone opgebroken is en is het wellicht wenselijk dat de interessevraag een korte antwoordtermijn heeft. Anders dreigen de werken sterk vertraagd, met mogelijke boetes en langere hinder voor de omwonenden en verkeer tot gevolg. De antwoordtermijn mag ook niet te kort zijn, want anders zal er niemand op (kunnen) reageren.

Dit kan soms een antwoord zijn voor de dure opruimkosten. In dit kader zal dan een overdracht van de vergunning van het retributiebesluit nodig zijn via de gebruikelijke procedure.

Als er geen interesse is, moet deze infrastructuur wel verwijderd worden, want grote verlaten leidingen/mantelbuizen kunnen tot wegverzakkingen leiden.

In Nederland bestaat een gelijkaardige plicht om in onbruik zijnde kabels te verwijderen. Deze plicht wordt in elk geval in het Nederlandse omzettingsvoorstel van de BBC-richtlijn al opgeheven voor elektronische communicatie-infrastructuur.

De Vlaamse milieuwetgeving sluit in Vlarem 2 hergebruik van uitgebruik genomen leidingen niet uit indien er geen schade of hinder is (artikel 4.1.6.3). In het materialenbeleid (Vlarema) is er zelfs een specifieke onderafdeling 5.3.8. die het hergebruik als eerste optie naar voor schuift. Voor deze optie is er dus geen aanpassing van regelgeving nodig.

Voorstel 8:

Bij de mogelijkheid van artikel 26, §4, 2° lid Retributiebesluit om de vergunninghouder te ontslaan van de opruimplicht toevoegen dat dit zeker het geval is, als er interesse blijkt binnen een bepaalde termijn van een aanbieder van elektronische communicatienetwerken om de infrastructuur effectief te hergebruiken.

Knelpunten

1. KLIP zou om conform de BBC-richtlijn te zijn, decretaal uitgebreid moeten worden met bovengrondse infrastructuur. Het datamodel voorziet reeds bovengrondse infrastructuur (mast, paal, mangat, kast). In de praktijk wordt samen met een KLIP planaanvraag ook een extract van het Grootschalig Referentiebestand meegegeven. Hierop worden reeds vele bovengrondse infrastructuurelementen (palen, masten, gebouwen, kastjes, putdeksels) weergegeven. Daarenboven bevat het federale KLIM de federale bovengrondse infrastructuur. Toch zal volledige informatie over bovengrondse infrastructuur extra inspanningen vergen van nutsoperatoren. Hier is wel belangrijk dat de richtlijn niet noodzakelijk een digitaal platform vereist en nog altijd de mogelijkheid voorziet om informatie schriftelijk aan te vragen (art. 4/4), wat voor bovengrondse infrastructuur, die niet in KLIP of KLIM zit, een optie zou zijn.

Voorstel 9:

Zolang KLIP niet technisch aangepast is om ook de volledige bovengrondse infrastructuur te omvatten en de netbeheerders deze informatie niet in digitaal formaat conform het IMKL-uitwisselingsmodel kunnen aanleveren, in het omzettingsdecreet inschrijven dat nutsbedrijven deze informatie verplicht moeten doorsturen naar de aanbieders van elektronische communicatienetwerken, wanneer ze hiertoe een vraag krijgen.

2. Voor de volledigheid moet opgemerkt worden dat kritieke nationale infrastructuur vrijgesteld kan worden van de informatieverplichting volgens art. 4/7 van de BBC-richtlijn. Er bestaat ook de richtlijn 2008/114/EU inzake de identificatie van Europese kritieke infrastructuren, de aanmerking van infrastructuren als Europese kritieke infrastructuren en de beoordeling van de noodzakelijkheid de bescherming van dergelijke infrastructuren te verbeteren. Veel landen verwijzen naar deze richtlijn in hun ontwerpregelingen tot omzetting van de BBC-richtlijn.

Het toepassingsgebied van de omzettingswet van 1 juli 2011 betreffende de beveiliging en de bescherming van de kritieke infrastructuren regelt zowel Europese als nationale kritieke infrastructuur en omvat naast de sectoren energie, vervoer en financiën ook de elektronische communicatie (ofschoon de desbetreffende richtlijn, alleen focust op energie (zijnde elektriciteit, aardolie en gas) en vervoer (zijnde wegvervoer, spoorvervoer, luchtvervoer, vervoer over binnenwateren en zeevervoer)).

Uiteraard kan het federale niveau alleen vrijstelling verlenen van de informatieverplichting voor die sectoren, waarvoor het medegebruik onder haar bevoegdheid valt. De federale overheid heeft effectief de mogelijkheid tot vrijstelling (gedelegeerd aan de Koning) ingebouwd in een (nog niet besproken) ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen en van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, voor wat betreft de nationale of Europese kritieke infrastructuur, zoals gedefinieerd in de wet van 11 juli 2011.

Vlaanderen zou gelijkaardige bepalingen, met verwijzing naar de wet van 1 juli 2011, kunnen opnemen (in het belang van de symmetrie met het federale niveau). De vraag is alleen hoe groot die lijst uiteindelijk zal worden van 'kritieke nationale of Europese infrastructuur'. Hoe groter die lijst, hoe minder informatie zal uitgewisseld kunnen worden en hoe minder effectief de BBC-richtlijn zal zijn. Daarnaast moet de vraag gesteld worden of er nog andere Vlaamse kritieke infrastructuur bestaat, waarvan het niet wenselijk is dat geo-informatie verspreid wordt. Omdat andere infrastructuur niet past in het Europese/federale toepassingsgebied van de regelgeving rond kritieke infrastructuur, zou de mogelijkheid kunnen voorzien worden dat de Vlaamse Regering nog andere infrastructuur als 'kritiek' aanmerkt. De BBC-richtlijn verplicht lidstaten immers niet om hun kritieke infrastructuur te definiëren aan de hand van richtlijn 2008/114/EU en laat dus toe dat er daarnaast nog andere infrastructuren als kritiek worden aangewezen.

Artikel 5 van de wet van 11 juli 2011 bepaalt dat de identificatie van de kritieke infrastructuren gebeurt na raadpleging van de gewesten. Er bestaan verschillende uitvoeringsbesluiten, maar geen van deze uitvoeringsbesluiten bevat een lijst. Zoals MOW terecht opmerkt is onduidelijk in welke mate infrastructuur die beheerd wordt door bv. de Vlaamse weg- en waterwegbeheerders, de

Vlaamse havens, de Vlaamse luchthavens of De Lijn op nationaal niveau aangemerkt zijn als kritieke infrastructuur. Als dit niet nationaal gebeurd is, is het dan op Vlaams niveau gewenst deze wel als 'kritiek' in het kader van deze richtlijn te bestempelen?

Wat als het federale niveau bijvoorbeeld, 'in overleg met de Vlaamse verantwoordelijken', ook elektriciteitsleidingen van lage spanning (waarvoor Vlaanderen bevoegd is) aanduidt als een kritieke infrastructuur? In dat laatste geval zal Vlaanderen meer dan waarschijnlijk het federale niveau moeten volgen, gezien de bevoegdheid van de federale overheid voor de openbare veiligheid.

Wat met de elektronische communicatiesector zelf, waarvoor het federale niveau grotendeels bevoegd is (met uitzondering van de kabel- of etheromroepnetwerken)? Als het federale niveau stukken van de elektronische communicatie-infrastructuur vrijstelt van de informatieplicht, kan Vlaanderen dan toch deze informatieplicht opleggen wanneer het gaat om het delen van informatie met sectoren, waar Vlaanderen bevoegd voor is? Als dit niet mogelijk is, zou dat betekenen dat er een éénrichtingsverkeer ontstaat ten voordele van de elektronische communicatiesector, doordat zij vrijgesteld zijn en andere sectoren wel verplicht zijn overeenkomstig het KLIP-decreet om informatie te verschaffen over hun infrastructuur. Ook hier is er de federale exclusieve bevoegdheid inzake openbare veiligheid, maar met volgende nuance van de Raad van State (Kamer, 2010-2011, nr. 1357/1, p54): *"Indien in de toekomst mocht blijken dat het aannemen van maatregelen ter uitvoering van de wet inhoudt dat bevoegdheden eigen aan de federale overheid en aan de gewesten gezamenlijk worden uitgeoefend, en niet meer dat uitsluitend de enkele federale bevoegdheid op het gebied van de openbare veiligheid wordt uitgeoefend, moet daaromtrent met de gewesten een samenwerkingsakkoord worden gesloten"*.

Het lijkt in elk geval belangrijk dat het Agentschap Informatie Vlaanderen, in het kader van KLIP of GIPOD, op de hoogte is van de inhoud van de lijsten van kritieke infrastructuur, zodat controle mogelijk blijft op de correcte toepassing van de BBC-richtlijn. Een garantie hierop past niet in dit omzettingsdecreet, gezien de federale bevoegdheid op dit vlak, maar het lijkt wenselijk hierover afspraken te maken met de bevoegde federale instantie. Daarnaast moet in het kader van het omzettingsdecreet bekeken worden of een lijst van Vlaamse kritieke infrastructuur wenselijk is.

Voorstel 10

In het kader van het omzettingsdecreet wordt onderzocht of een lijst van Vlaamse kritieke infrastructuur wenselijk is.

3) Coördinatie van civiele werken (artikel 5 van de BBC-richtlijn)

Situatie

Het GIPOD-decreet kan deels beschouwd worden als een uitwerking van artikel 5 van de BBC-richtlijn. Dat artikel 5 voorziet het recht op coördinatie van civiele werken voor netwerkeexploitanten MAAR voor met overheidsgeld gefinancierde civiele werken verplicht het de coördinatie (als aan bepaalde voorwaarden is voldaan). Het GIPOD-decreet verplicht alleen de vraag tot synergie, maar verplicht niet de coördinatie op zich. Anderen hebben de vrijheid al dan niet in te gaan op de vraag tot synergie. De plicht uit GIPOD geldt ook enkel voor werken van categorie 1 (d.w.z. een oppervlakte van meer dan 50m² wordt opengebrouwen).

Om opportuniteiten tijdig te detecteren op het vlak van coördinatie van infrastructuur- en nutswerken op het domein van het Vlaams Gewest voorziet het gelijknamige Protocol (art. 5.3, tweede lid) één maal per jaar een coördinatievergadering met o.a. alle nutsbedrijven. Art. 6.1. van dit Protocol voorziet zelfs een plicht, als dit technisch mogelijk is, voor de ondertekenende nutsbedrijven om “de nodige nutsleidingen samen met andere nutsbedrijven aan te leggen in één sleuf, waarbij de mogelijkheid om vervoer- en distributieleidingen gezamenlijk aan te brengen in één leidingkoker moet worden onderzocht.”

Volledigheidshalve moeten nog volgende artikelen van het protocol voor infrastructuur- en nutswerken op het domein van het Vlaamse Gewest vermeld worden in het kader van de coördinatie van werken:

- art. 6.2.1 en 6.2.2 bepalen dat het Vlaams Gewest info zal verstrekken over de ligging van zijn ondergrondse installaties, de geplande wegeniswerken en het eventueel bijzondere statuut van de terreinen langs het tracé van de werken aan een nutsbedrijf dat werken plant op het openbaar domein van het Vlaams Gewest, overeenkomstig artikel 6;
- artikel 7.3 bepaalt dat de nutsbedrijven info zullen verstrekken over de ligging, diepte, diameter en materiaal van de nutsleidingen, aanwezigheid van toezichtskamers en/of andere constructies op de nutsleiding e.d., inbegrepen de staat, type voegverbindingen en zo mogelijk, ter indicatie, de gebeurlijke aanwezigheid van buiten dienst gestelde nutsleidingen aan het Vlaams Gewest dat werken plant op haar openbaar domein.

Mogelijkheden

1. Ook met betrekking tot coördinatie voorziet het tweede lid van dit artikel de mogelijkheid voor lidstaten om regels vast te leggen rond de verdeling van de kosten voor de coördinatie.

Overweging (25) van de richtlijn oppert onder andere de kosten van vertragingen als mogelijk element van de prijszetting (zie ook bij knelpunten).

De sector geeft aan dat over de verdeling van de kosten in elk gewest al een overeenkomst afgesloten is tussen de verschillende nutsbedrijven. Het BIPT bevestigt dat de prijs in eerste instantie door het nutsbedrijf en de telecomoperator samen bepaald worden. Als dit niet lukt, moet de geschillencommissie de prijs vastleggen.

Bij de prijszetting moet er toch over gewaakt worden, zoals overweging (25) bij de BBC-richtlijn aangeeft, dat de regeling geen verborgen staatssteun is en dus alle kosten in rekening worden gebracht. Dit is vooral relevant waar civiele werken geheel of deels met overheidsgeld bekostigd worden. Daar waar de civiele werken met Vlaamse overheidssteun gerealiseerd worden, stelt zich toch de vraag of die overheidssteun niet best overal op dezelfde wijze wordt ingezet, o.a. voor het deel van die steun dat voor coördinatie wordt ingezet.

Voorstel 11:

De mogelijkheid om een regelgevend kader op te stellen voor de prijszetting van de coördinatie van civiele werken, gerealiseerd met Vlaamse overheidssteun, delegeren naar de Vlaamse Regering.

2. Lidstaten kunnen ook werken van gering belang (op het vlak van bedragen, omvang of duur) vrijstellen van de coördinatieplicht.

GIPOD maakt nu al een selectie op basis van omvang door de plicht alleen op te leggen bij: alle werken waar meer dan 50m² wordt opengebrouwen (werken van categorie 1), werken die een oppervlakte tussen 3 en 50m² (werken van categorie 2) behelzen en ernstige hinder met zich meebrengen en werken van minder dan 3m² oppervlakte (werken van categorie 3) die gepaard gaan met een omleiding van het gemotoriseerd verkeer.

Art. 5/5 van de BBC-richtlijn refereert voor die vrijstelling niet alleen naar de omvang (zoals het GIPOD-decreet), maar ook naar de gemoeide bedragen of de duur van de werken. Niets belet Vlaanderen echter om alleen te refereren naar de omvang, zoals het GIPOD-decreet doet. Een uitbreiding van de coördinatie naar onderhoudswerken (zie hieronder 4)) kan door een afbakening op basis van gemoeide bedragen teniet gedaan worden.

Voorstel 12:

De afbakening van de coördinatieplicht op basis van de omvang van de werken uit het GIPOD-decreet behouden.

3. 'Kritieke nationale infrastructuur' kan ook vrijgesteld worden. Ook hier grijpen sommige landen, zoals Italië, terug naar de nationale omzetting van de richtlijn 2008/114/CE, bij gebrek aan een nationale definitie.

Als het federale niveau het onveilig vindt om informatie te delen over bepaalde 'kritieke' infrastructuur, overeenkomstig art. 4/7 van de BBC-richtlijn, heeft dit waarschijnlijk ook repercussies op de coördinatiemogelijkheden. Het lijkt moeilijk vol te houden dat de coördinatie, waarvoor overigens ook de informatie van art. 4 van de BBC-richtlijn nodig is, in dat geval wel veilig is. Vlaanderen zal niet anders kunnen dan deze kritieke infrastructuur ook vrij te stellen, in het kader van de coördinatie. Daarnaast blijft de mogelijkheid, zoals in knelpunt 2 onder 2) Informatie over bestaande infrastructuur, om Vlaamse 'kritieke' infrastructuur vrij te stellen.

Voorstel 13:

In het omzettingsdecreet minstens een verwijzing inbouwen naar de kritieke infrastructuur, die op federaal niveau vrijgesteld is van de informatieplicht.

4. Artikel 5 van de BBC-richtlijn voorziet enkel coördinatie met het oog op de aanleg van elektronische communicatie-infrastructuur, maar zegt niets over coördinatie met het oog op onderhoud, vervangen of verwijderen. Is het wenselijk dit aspect ook mee te nemen? Het GIPOD-decreet zelf maakt eigenlijk geen onderscheid tussen 'onderhoud' of 'aanleg', maar spreekt van een 'werkopdracht' wat verwijst naar "een geplande inname van de openbare weg voor het uitvoeren van werkzaamheden waarbij de openbare weg wordt opengebrouwen".

5. Zoals reeds vermeld hierboven m.b.t. KLIP, zou het Vlaamse Gewest via GIPOD kunnen polsen naar eventuele interesse voor ongebruikte mantelbuizen. Normaal gezien maakt dit al deel uit van de synergieaanvraag, gezien die ongebruikte mantelbuizen meestal opduiken bij het uitvoeren van andere werken, waarvoor een synergieaanvraag werd gedaan.

Knelpunten

1. Het GIPOD-decreet is alleen van toepassing op werken op de openbare weg (met uitzondering in de praktijk van werken van categorie 1) en voorziet een plicht tot coördinatieverzoek. Andere netwerkexploitanten zijn niet verplicht om hierop in te gaan. De BBC-richtlijn verplicht nu dat elke netwerkexploitant die, direct of indirect, geheel of gedeeltelijk met overheidsgeld gefinancierde civiele werken uitvoert, voldoet aan elk redelijk verzoek van telecomoperatoren om de civiele werken te coördineren.

De keuze in GIPOD voor de 'openbare weg' is ingegeven door het specifieke doel van dit decreet om verkeershinder te vermijden. In de praktijk wordt 'openbare weg' (een begrip dat niet gedefinieerd is in het GIPOD-decreet) begrepen in de zin die er gebruikelijk aan toegekend wordt, inzonderheid in het licht van de Wegcode, dit is met inbegrip van de rijweg, voor iedereen toegankelijke parkings op privé terrein, de openbare pleinen, de trottoirs, het fietspad, de berm, de kantstroken, de sloten, de glooiingen en de taluds evenals de perrons voor het busvervoer. In de praktijk zullen de gebieden van openbaar domein, die geen openbare weg zijn, wel raken aan de openbare weg, maar er is geen verplichte invoer ervan in GIPOD voorzien;

Het is niet omdat werken plaatsvinden op privédomein of buiten de openbare weg, maar nog steeds op openbaar domein, dat het daarom niet kan gaan om werken gefinancierd met overheidsgeld. In de praktijk blijkt dat GIPOD ook gebruikt wordt voor werken op privédomein (bv. private verkavelingen, waar de wegenis dan op termijn overgedragen wordt aan de gemeente) of grote tracéwerken door privédomein, maar waar regelmatig openbaar domein gekruist wordt. De GIPOD-toepassing laat in elk geval toe dat zowel in privé als in andere openbare domeinen synergiezones worden aangeduid.

2. Er bestaat op gemeentelijk niveau een Code voor Infrastructuur- en nutswerken langs gemeentewegen (een gentlemen's agreement met afspraken voor een betere coördinatie en kwaliteit van de werken, van de studiefase tot de uitvoering) die een sperperiode invoert door te bepalen dat in principe daar waar werken werden uitgevoerd, niet op dezelfde plaats nieuwe werken mogelijk zijn gedurende de volgende twee jaar. Als de gemeente zelf betrokken is bij de werken, bedraagt de sperperiode zelfs 5 jaar. Deze (tijdelijke) beperking op het recht van toegang in contradictie met de Richtlijn, is verdedigbaar omdat de telecomoperatoren vrijwillig deze code mee ondertekend hebben. Ze doen dus contractueel tijdelijk vrijwillig afstand van hun recht op toegang. Ze is daarenboven niet van toepassing op eventuele nieuwe aanbieders van elektronische communicatienetwerken, die de Code niet ondertekend hebben en die dus nog altijd werken kunnen uitvoeren wanneer zij willen. De sperperiode werd ingevoerd vanuit de bezorgdheid om de hinder en de ermee gepaard gaande economische schade, voor lokale handelaars in de tijd te beperken. Hoewel dit niet letterlijk bevestigd wordt in de BBC-richtlijn stelt de overweging (13) ervan dat het ook de bedoeling is te komen tot minder civiele werken door coördinatie en dat *“dus ook de hiermee samenhangende maatschappelijke en milieukosten zoals vervuiling, overlast en verkeerscongestie omlaag gaan”*. De sperperiode helpt net dit principe uit te voeren. De Code is

momenteel in herziening maar zou de sperperiode wel behouden. In subsidiaire orde zou aangevoerd kunnen worden dat een verzoek buiten de sperperiode niet redelijk is. Dit zit niet vevat in de niet-exhaustieve opsomming van onredelijke verzoeken uit de BBC-richtlijn en is dus een interpretatie, die voor discussie vatbaar is. Een telecomoperator is niet akkoord met de bovenstaande stelling en meent dat de sperperiode, contractueel, maar ook wettelijk (zoals in Wallonië en Brussel) vastgelegd, onomstotelijk conform is met de BBC-richtlijn. Een dergelijke zekerheid zit evenwel niet vevat in de BBC-richtlijn.

Op Vlaams niveau is er een gelijkaardige sperperiode ingesteld ten aanzien van de medeondertekenaars van het Protocol voor infrastructuur- en nutswerken op het domein van het Vlaamse Gewest van 3 oktober 2003. Net zoals de gemeentelijke Code, gaat het hier over een vrijwillige, want contractuele, afstand door de medeondertekenaars van o.a. het recht werken uit te voeren op om het even welk moment.

3. Artikel 5 van de BBC-richtlijn bepaalt dat een verzoek tot coördinatie alleen ingewilligd kan worden mits *“dit geen aanvullende kosten, daaronder begrepen kosten door bijkomende vertragingen, met zich zal meebrengen voor de oorspronkelijk geplande civiele werken”*. Anderzijds is er de reeds geciteerde overweging (25) die expliciet kosten door vertragingen vermeldt als kosten die gedekt moeten zijn.

In het consultatiedocument van het Verenigd Koninkrijk wordt de uitzondering van de vertraging zeer restrictief geïnterpreteerd. Wanneer het gaat om mogelijke bijkomende vertragingen met mogelijke extra kosten, waarover contractueel afspraken kunnen gemaakt worden, is er geen sprake van de uitzonderingsgrond van de BBC-richtlijn. Daarenboven menen ze dat de verzoeker de kans moet krijgen om een oplossing voor de vertraging en kosten voor te stellen, waar het nutsbedrijf voldoende aandacht moet aan schenken.

Ook Nederland (Conceptnota, p59) redeneert dat er geen reden is om coördinatie te weigeren, zolang de kosten verhaald kunnen worden via de vergoeding voor de coördinatie. Zij geven volgende voorbeelden van kosten die niet verhaald kunnen worden: als de vertraging die de coördinatie met zich meebrengt ervoor zorgt dat een netwerkexploitant niet aan contractuele verplichtingen kan voldoen en dit aanzienlijke schadeclaims of contractuele boetes tot gevolg kan hebben; of als het gaat om civiele werken waarvoor een milieueffectrapport moet opgesteld worden en dit rapport op een gegeven moment in een zodanige fase van afronding geraakt, dat eventuele nieuwe mee te nemen activiteiten (door coördinatie) zouden zorgen voor vertraging en aanvullende kosten voor de netwerkexploitant.

In dezelfde zin gaf één van de geconsulteerde netwerkexploitanten aan dat de bijkomende kosten door noodzakelijke veranderingen aan een ontwerp, een vergunningsaanvraag, een aanbestedingsdossier of gegunde overheidsopdracht, in gevolge bijkomende telecominfrastructuur zeker niet altijd op voorhand becijferbaar zijn. Deze onvoorzienbare meeruitgaven riskeren ook te botsen op een veto van de regulatoren van de betrokken sectoren, zoals de VREG.

4. Het tweede lid van artikel 5 bepaalt dat een verzoek tot coördinatie minstens één maand ‘voordat het definitieve project wordt ingediend bij de bevoegde vergunningverlenende autoriteiten’ geformuleerd moet worden. Welke vergunningverlenende autoriteit? De

stedenbouwkundige (of omgevingsvergunning), die van het retributiedecreet, een toelating volgens het Erfgoeddecreet,...?

Voor eenvoudige werkopdrachten, waarbij alleen een vergunning volgens het retributiebesluit nodig is (ten laatste aan te vragen 30 dagen voor de aanvang van de werken en binnen diezelfde termijn goed te keuren) en/of er een vrijstelling is van stedenbouwkundige vergunning (of omgevingsvergunning vanaf 23/2/2017) (voor iedereen met wie gecoördineerd wordt), is de termijn van het GIPOD-decreet (van 2 maand voor de aanvang van de werken) niet noodzakelijk in tegenspraak met de BBC-richtlijn. In de rand moet vermeld worden dat soms, overeenkomstig artikel 6.4.4. van het Erfgoeddecreet ook een aparte toelating nodig is van het Agentschap Onroerend Erfgoed of het college van burgemeester en schepenen, in gevallen dat geen stedenbouwkundige vergunning vereist is, voor bepaalde handelingen aan of in beschermde goederen (zie verder onder 5) vergunningen/toelatingen). Het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 betreffende de uitvoering van het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013 bepaalt in artikel 6.3.5 dat een beslissing over deze toelating binnen 30 dagen na de aanvraag moet genomen worden. Dit is waarschijnlijk nog combineerbaar met de termijn, van GIPOD: één maand vóór de toelatingsaanvraag (conform BBC-richtlijn) + 1 maand beslissingstermijn over de toelating = de 2 maand van het GIPOD. Dit is ervan uitgaand dat onmiddellijk na de toelating volgens het Onroerend Erfgoeddecreet, de werken starten.

Wanneer wel een stedenbouwkundige vergunning (of na 23/2/2017 een omgevingsvergunning) nodig is voor die werken, waarmee de elektronische communicatiesector wil coördineren, is er mogelijk een tegenspraak met het GIPOD-decreet dat een synergieaanvraag vereist voor de meeste werkopdrachten van categorie 1 uiterlijk 2 maand voor de start van de werken (die ondertussen naar alle waarschijnlijkheid al stedenbouwkundig vergund zijn). De termijn van 2 maand uit het GIPOD-decreet voor deze categorie van werken geldt niet wanneer het gaat om werkopdrachten die een antwoord zijn op een synergieaanvraag van iemand anders of wanneer er een coördinatievergadering heeft plaats gehad uiterlijk 6 maand voor de geplande aanvang van de werkzaamheden. Ook in dat laatste geval beantwoordt de termijn niet noodzakelijk aan de termijn van de BBC-richtlijn, als de stedenbouwkundige vergunning als norm gehanteerd wordt.

Nu de BBC-richtlijn specifiek voor de elektronische communicatiesector een procedure invoert die afwijkt van de normale GIPOD-procedure, lijkt het ons vooral belangrijk dat het coördinatieverzoek van de operator in kwestie geen oponthoud veroorzaakt voor de vergunningsprocedure van de andere nutsbedrijven.

Daarom stellen we voor om:

- voor werken aan elektronische communicatie-infrastructuur die zelf geen stedenbouwkundige vergunning (of omgevingsvergunning vanaf 23/2/2017) nodig hebben, de deadline te bepalen aan de hand van het moment van de aanvraag van de toelating van het Erfgoeddecreet (wat de termijn van GIPOD ongeveer zal benaderen), wanneer deze toelating vereist is (gezien de veronderstelling dat de werken onmiddellijk aangevat worden na het bekomen van die toelating niet zeker is).
- als alleen een vergunning in het kader van het retributiedecreet vereist is (waarbij de termijn altijd conform de termijn van het GIPOD-decreet is), deze vergunning als referentie te nemen;

- wanneer wel een stedenbouwkundige vergunning (of omgevingsvergunning vanaf 23/2/2017) nodig is voor de werken aan elektronische communicatie-infrastructuur de termijn te bepalen aan de hand van het moment dat de stedenbouwkundige vergunning wordt aangevraagd. Het kan immers niet de bedoeling zijn dat het andere nutsbedrijf hierop moet wachten alvorens de eigen werken in coördinatie te kunnen uitvoeren.

Voorstel 14:

De 'vergunning' in de zin van de BBC-richtlijn zo interpreteren dat:

- a) wanneer de werken aan elektronische communicatie-infrastructuur geen stedenbouwkundige vergunning nodig hebben, maar wel een toelating volgens het Erfgoeddecreet, het de toelating van het Erfgoeddecreet gaat;
- b) wanneer de werken aan elektronische communicatie-infrastructuur geen stedenbouwkundige vergunning nodig hebben en ook geen toelating volgens het Erfgoeddecreet, het om de vergunning van het retributiedecreet gaat;
- c) wanneer de werken aan elektronische communicatie-infrastructuur zelf een stedenbouwkundige vergunning nodig hebben, het om de stedenbouwkundige vergunning gaat.

4) Informatie over geplande civiele werken (artikel 6 van de BBC-richtlijn)

Situatie

Artikel 6 van de BBC-richtlijn vraagt **met het oog op de coördinatie van de werken** dat nutsbedrijven op verzoek info ter beschikking stellen over geplande of lopende civiele werken waarvoor:

- Een vergunning is verleend;
- Een vergunningsprocedure loopt of
- Waarvoor binnen de komende zes maanden een eerste vraag voor een vergunning ingediend zal worden.

Deze vergunnings-gerelateerde informatie wordt in het kader van GIPOD niet op die manier verstrekt. Wel moet elke werkopdracht van categorie 1, zonder verplaatsingswerken (dit is 'een werkopdracht voor de verplaatsing of heraanleg van nutsleidingen die veroorzaakt wordt door een andere werkopdracht'), uiterlijk 2 maanden voor de aanvang van de werken ingevoerd worden in GIPOD. Werkopdrachten van categorie 1 met verplaatsingswerken of die opgenomen zijn in een door de initiatiefnemer verplicht te beheren meerjarenplanning moeten uiterlijk 6 maanden voor de aanvang van de werken ingevoerd worden in GIPOD (cf. art. 8).

Mogelijkheden

1. In Wallonië is een plicht ingevoerd in het decreet van 30 april 2009 'relatif à l'information, la coordination et l'organisation des chantiers, sous, sur ou au-dessus des voiries ou des cours d'eau' (art. 11) voor de meeste nutsbedrijven om minstens 2 maal per jaar (30 juni en 31 december) een jaarlijks programma van hun geplande werven door te sturen naar de 'Commissie voor de coördinatie van werven', die deze dan vervolgens bekendmaakt. Een gelijkaardige bepaling is terug te vinden in artikel 14 van de Ordonnantie van 3 juli 2008 betreffende de bouwplaatsen op de openbare weg. In de nieuwe Code voor Infrastructuur- en nutswerken (in uitwerking) zou voorzien zijn dat programma's minstens 1 maal per jaar uitgewisseld worden.

Naar analogie met de andere gewesten wordt een dergelijke plicht best ook geformaliseerd in een decreet, het GIPOD-decreet, zodat het verplicht wordt voor iedereen en dit minstens 2 maal per jaar waardoor het doel van de BBC-richtlijn i.v.m. informatie over werken, waarvoor binnen de 6 maand een vergunning aangevraagd zal worden, waarschijnlijk gehaald wordt.

Voorstel 15:

In het kader van het GIPOD-decreet minstens halfjaarlijks een uitwisseling van de programma's van de nutssectoren organiseren.

Knelpunten

1. Aanvankelijk (tot en met het finale voorstel van de Commissie) sprak deze bepaling niet van 'met het oog op de coördinatie van de werken' en zat ze vervat onder de hoofding 'transparantie van fysieke infrastructuur'.

Met de nieuwe, finale tekst, zit dit artikel 6 niet helemaal op dezelfde golflengte als artikel 5 van de BBC-richtlijn. Artikel 5 vereist immers dat een verzoek tot coördinatie ingediend wordt minstens één maand voordat een vergunningsaanvraag wordt ingediend. De zin van informatie over lopende vergunningsprocedures en verleende vergunningen in het kader van een coördinatie hangt af van de betekenis die gegeven wordt aan 'vergunning' in artikel 5 enerzijds en artikel 6 anderzijds (zie knelpunt 5 onder 3) coördinatie van civiele werken).

Informatie over werken, waarvoor binnen de komende zes maanden een eerste vergunningsaanvraag zal worden ingediend is zonder twijfel nuttig, zelfs noodzakelijk, met het oog op coördinatie. Een verzoek tot coördinatie kan immers geweigerd worden wanneer ze later dan één maand voor het indienen van een vergunningsaanvraag bij de netwerkexploitant toekomt. Dit vereist dat de aanbieder van elektronische communicatienetwerken weet heeft van intenties bij netwerkexploitanten om een vergunningsaanvraag in te dienen. (zie ook Conceptnota, Nederland, p59). Het Verenigd Koninkrijk, blijkt uit het consultatiedocument, is in elk geval niet geneigd dit deel van de informatie aan te bieden via een centraal infopunt met de argumentatie dat deze informatie nog te onderhevig is aan veranderingen en hierdoor een onnodige last creëert voor de betrokkene. Dit kan opgelost worden door de uitwisseling van programma's, zoals voorgesteld hierboven onder mogelijkheid 1.

Ter info: Op een vraag aan de Europese Commissie naar de zin van informatie over al vergunde werken of werken, waarvoor een vergunningsaanvraag loopt, nu volgens artikel 5/2 een verzoek tot coördinatie moet gebeuren ten minste 1 maand voor de vergunningsaanvraag, merkte de Commissie op dat dit ingeschreven is voor de werken, die niet met overheidsgeld gefinancierd zijn (en dus geen plicht tot coördinatie hebben). Dit onderscheid is in Vlaamse context niet relevant, omdat voor alle werken, gefinancierd met overheidsgeld of niet, de plicht om een synergieaanvraag in te dienen, geldt (tenzij je de plicht van de aanvraag voor iedereen wel behoudt, maar de plicht om er op in te gaan beperkt tot die werken, die met overheidsgeld gefinancierd zijn).

2. Het zou te complex zijn om in GIPOD, AS IS, ook de status van de stedenbouwkundige vergunning mee te geven. Beter is het om het omgevingsloket te gebruiken als enige authentieke

bron. De vereiste om de termijn in GIPOD voor het indienen van een synergieaanvraag te synchroniseren met de termijn uit de BBC-richtlijn, voor die gevallen dat de werken aan elektronische communicatie-infrastructuur een stedenbouwkundige vergunning nodig hebben (zie boven, knelpunt 2 onder 3) , waarbij de termijn bepaald wordt aan de hand van het moment van de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag, kan misschien op termijn gerealiseerd worden door GIPOD AS IS te koppelen met het omgevingsloket. Voor deze informatie lijkt het nieuwe omgevingsloket een gepastere piste. In het Verenigd Koninkrijk pleit men er trouwens voor niets extra te ondernemen: daar waar info over vergunningen beschikbaar is: ok, maar waar niet is het aan de telecomoperator om de info op te vragen bij het andere nutsbedrijf.

5) Vergunningen/toelatingen (artikelen 7 en 8 van de BBC-richtlijn)

Situatie

Artikel 7 van de BBC-richtlijn stelt een maximale termijn van 4 maand in voor het verlenen van een vergunning voor de aanleg van elementen van elektronische communicatienetwerken en verplicht bij weigering, een gemotiveerde beslissing. Een verlenging van de termijn met maximaal nog eens 4 maand kan volgens de BBC-richtlijn wel, maar mits behoorlijke motivering.

Artikel 8 omvat de verplichting om alle (ver)nieuwbouw, waar een vergunning voor gevraagd wordt, vanaf 31 december 2016 uit te rusten met fysieke binnenhuisinfrastructuur, bestemd voor hoge snelheid, tot de netwerkaansluitpunten.

a) De maximale termijn

Stedenbouwkundige vergunning

De Vlaamse **Codex Ruimtelijke Ordening** stelt een groot deel van elektronische communicatie-infrastructuur vrij van vergunning (grosso modo telecomelementen, waarbij gebruik gemaakt wordt van bestaande infrastructuur of waarvan de hoogte doorgaans de 5 meter niet overschrijdt). Hierbij dient opgemerkt dat telecommasten meestal de 5 meter overschrijden. Een groot deel wordt ook beschouwd als een werk van algemeen belang met beperkte impact (de aanleg, wijziging of uitbreiding van al dan niet draadloze communicatienetwerken, zoals telefoonverkeer, televisie en internet en de aanhorigheden met het oog op de exploitatie zoals pylonen, masten, voedings- en schakelkasten).

Maar wat met buisleidingen in open sleuf of randvoorzieningen hierbij, aangelegd buiten de openbare weg in beschermd gebied of langer dan 10km, waarbij een MER moet opgesteld worden? In dat geval kan de maximale termijn van 4 maand niet gegarandeerd worden, maar bedraagt de termijn 5 maand.

Toelatingen volgens het Erfgoeddecreet

Artikel 6.4.4. van het Erfgoeddecreet stelt een aparte toelating in van het Agentschap Onroerend Erfgoed of het college van burgemeester en schepenen, in gevallen dat geen stedenbouwkundige vergunning vereist is, voor bepaalde handelingen aan of in beschermde goederen. Het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 betreffende de uitvoering van het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013 bepaalt in uitvoering van dit decreet dat een toelating vereist is voor 'het plaatsen

of wijzigen van bovengrondse nutsvoorzieningen en leidingen in beschermde stads- en dorpsgezichten (art. 6.2.5) en in beschermde cultuurhistorische landschappen (art. 6.2.6).

Deze toelatingen vormen geen probleem in het kader van de BBC-richtlijn omdat de beslissing hierover, volgens artikel 6.3.5 van datzelfde besluit binnen 30 dagen na de indiening van de aanvraag genomen moet worden.

Toelatingen om het openbaar domein te gebruiken

Het **retributiedecreet** stelt, met de artikelen 40 en 41 een vergunningsplicht in voor het 'privatief gebruik van het domein van de wegen en hun aanhorigheden ressorterend onder het beheer van het Vlaamse Gewest, van de waterwegen en hun aanhorigheden, de zeewering en de dijken'.

Met 'privatief' gebruik wordt bedoeld op het recht dat de vergunninghouder krijgt om het goed te gebruiken bij uitsluiting van anderen, onder andere het gebruik van deze goederen door de elektronische communicatiesector (zie bv. arrest van het Grondwettelijk Hof van 22 november 2006 (arrest nr. 172/2006).

Het retributiedecreet krijgt deels uitvoering via het besluit van de Vlaamse Regering van 29 maart 2002 betreffende het toekennen van vergunningen, het vaststellen en innen van retributies voor het privaat gebruik van het openbaar domein van de wegen, de waterwegen en hun aanhorigheden, de zeewering en de dijken. Dit besluit bepaalt dat de vergunningsvraag ingediend moet worden ten laatste 30 dagen voor de aanvang van de werken. Dit impliceert logischerwijze dat een beslissing over deze aanvraag ook binnen die termijn genomen moet worden. In uitvoering van het retributiebesluit, wordt dit bevestigd in artikel 9.1 en 9.2 van het Protocol voor infrastructuur- en nutswerken op het domein van het Vlaamse Gewest.

Een aantal andere bijzondere termijnen voor het aanvragen van vergunningen die in overeenkomsten zijn opgenomen:

- de vragen om uitbreidingen of aanpassingen aan installaties binnen de sperperiode moeten meer dan twee maanden op voorhand worden ingediend, in het Protocol voor Infrastructuur- en nutswerken op het domein van het Vlaamse Gewest ;
- De goedkeuring door de betrokken gemeenteraad van een concessieaanvraag voor een mono-operator basisstation binnen de 3 maand na de aanvraag (art. 2.8 van de kaderovereenkomst betreffende de oprichting van mono-operator basisstations langsheen primaire wegen categorie II en secundaire wegen).

Daarnaast bevat het mediadecreet in artikel 200, §1 een bijkomende toelating voor het gebruik van het openbaar domein voor aanbieders van elektronische communicatienetwerken, waarbij de eigenaar van het openbaar domein over 2 maanden (en niet 30 dagen zoals in het retributiedecreet) beschikt om al dan niet goed te keuren.

b) Gemotiveerde weigeringsbeslissingen

Het derde lid van de BBC-richtlijn bepaalt dat weigeringen van vergunningen met redenen omkleed moeten zijn op basis van objectieve, transparante, niet-discriminerende en evenredige criteria. Overweging (28) van de BBC-richtlijn suggereert onder andere de '**stilzwijgende goedkeuring**' als oplossing, naast ook de vereenvoudiging van procedures door het aantal vergunningen dat nodig is

voor de aanleg van elektronische communicatienetwerken te beperken of vrijstelling te verlenen voor bepaalde categorieën.

Op dit ogenblik wordt bij stedenbouwkundige vergunningen gewerkt met **stilzwijgende weigeringen**, die per definitie niet met redenen omkleed zijn. Volgens Ruimte Vlaanderen is er slechts in 1,5 op 1000 gevallen sprake van stilzwijgende weigeringen. Waarschijnlijk gaat het om een nog kleiner aantal wanneer alleen gekeken wordt naar de telecomaansvragen. Ruimte Vlaanderen stelt dan ook voor in dit kader geen bijzondere maatregelen te nemen. Het uitblijven van een beslissing over een toelating op basis van het Erfgoeddecreet, leidt wel tot een stilzwijgende goedkeuring, overeenkomstig artikel 6.3.5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 betreffende de uitvoering van het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Mogelijkheden

1. Artikel 7 voorziet dat in bepaalde gevallen de maximale termijn van 4 maand overschreden mag worden. Dergelijke vrijstellingen moeten gemotiveerd worden.

In Nederland (zie conceptnota, p21) wordt een uitzondering op de termijn van 4 maand voorzien voor de gevallen, waarin een 'uniforme openbare voorbereidingsprocedure' is voorzien, en de normale termijn 6 maand is. Nederland motiveert dit als volgt: *"De uniforme openbare voorbereidingsprocedure is met name voorgeschreven voor activiteiten met belangrijke gevolgen voor de fysieke leefomgeving of activiteiten waarbij de belangen van een groot aantal derden betrokken zijn. Het betreft hoofdzakelijk activiteiten waarvoor het op grond van internationaalrechtelijke verplichtingen (zoals het Verdrag van Aarhus) noodzakelijk is, dat in de voorbereidingsprocedure een geformaliseerde mogelijkheid is opgenomen tot het indienen van zienswijzen door een ieder."* Deze motivatie kan zeker ook nuttig zijn in de Vlaamse context, vooral nu de overschrijdingen van de termijn met 1 maand in Vlaanderen juist allemaal voortvloeien uit de MER-plicht. Een extra argument in dit kader is trouwens dat deze MER-plicht ook voortvloeit uit Europese regelgeving, waaronder Richtlijn 2011/92/EU betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere project, gewijzigd bij richtlijn 2014/52/EU tot wijziging van richtlijn 2011/92/EU betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten.

Voorstel 16:

Naar het voorbeeld van Nederland al een uitzondering op de vergunningstermijn voor die werken die MER-plichtig zijn communiceren naar de Europese Commissie toe.

2. Bepaalde types van gebouwen of bepaalde renovatiewerken kunnen vrijgesteld worden van de plicht om fysieke binnenhuisinfrastructuur te voorzien. Deze vrijstellingen moeten naar de Europese Commissie toe gemotiveerd worden.

Het vierde lid van artikel 8 van de BBC-richtlijn bepaalt hierover het volgende: *"De lidstaten kunnen voorzien in vrijstellingen van de in de leden 1 en 2 vastgestelde verplichtingen voor bepaalde categorieën van gebouwen, met name eengezinswoningen, of voor belangrijke renovatiewerken. In gevallen waarin het voldoen aan deze verplichtingen buiten proportie is, bijvoorbeeld wat betreft de kosten voor de individuele of mede-eigenaars, of wat betreft het soort gebouw, bijvoorbeeld specifieke categorieën monumenten, historische gebouwen, vakantiehuizen, militaire gebouwen of*

andere gebouwen die voor doeleinden van nationale veiligheid worden gebruikt.”

Door enerzijds in dit artikel te spreken van ‘categorieën’ en anderzijds toch meer op concrete gevallen te focussen (door bijvoorbeeld te spreken van ‘kosten voor individuele of mede-eigenaars’) is niet duidelijk of een algemene decretale vrijstellingsbepaling kan. In Luxemburg wordt dit artikel van de BBC-richtlijn zo geïnterpreteerd dat enkel een benadering geval per geval toegelaten is en een algemene regeling van vrijstellingen niet richtlijnconform zou zijn. Ook Schotland gaat in de richting van een concrete beoordeling geval per geval. Hiervoor zullen in het kader van de geplande stedenbouwkundige verordening uitzonderingen opgenomen worden.

Belangrijk in dit kader is ook de verplichting om bij vrijstellingen belanghebbende partijen de gelegenheid te geven hierover opmerkingen te maken binnen een redelijke periode.

3. Een maatregel die het vergunningsproces rationaliseert en dus de moeite waard is te vermelden is vervat in de Kaderovereenkomst betreffende de oprichting van mono-operator basisstations langsheen autosnelwegen en primaire wegen 1, art. 3, 3^e en 4^e lid:

“De Operator die eigenaar is van het basisstation waarborgt dat de noodzakelijke vergunningen en toelatingen die vereist zijn voor het basisstation en de apparatuur van vier potentiële gebruikers van dit basisstation formeel worden verleend door de bevoegde overheden. Dergelijke vergunningen en/of toelatingen zullen evenwel niet noodzakelijk de gebeurlijke bijkomende uitrustingen omvatten, zodat de medegebruikende Operator zo nodig hiervoor een afzonderlijke vergunningen zal moeten vragen alvorens tot de effectieve installatie van dergelijke bijkomende uitrusting over te gaan.

De medegebruikende Operator die zijn apparatuur installeert mag er derhalve van uitgaan dat alle noodzakelijke vergunningen en toelatingen die vereist zijn voor de installatie van zijn apparatuur verleend werden en zal hiertoe van de Operator die eigenaar is van het basisstation een kopie ontvangen van de betreffende vergunningen en toelatingen.”

4. Er zou in het belang van de nutsbedrijven toegevoegd kunnen worden dat weigeringen van toelatingen in het kader van het retributiedecreet, het erfgoeddecreet en het mediadecreet transparant moeten zijn en gebaseerd op de uitzonderingsgronden van de BBC-richtlijn.

Voorstel 17:

Een verplichting in het retributiedecreet, het erfgoeddecreet en mediadecreet invoeren om weigeringen transparant te maken en te baseren op de uitzonderingsgronden van de BBC-richtlijn.

6) Toegang tot fysieke binnenhuisinfrastructuur (artikel 9 van de BBC-richtlijn)

Situatie

Volgens dit artikel 9 moeten zij die het recht hebben om het toegangspunt en de fysieke binnenhuisinfrastructuur te gebruiken toegang tot deze infrastructuur verschaffen aan andere telecomoperatoren wanneer het verzoek hiertoe redelijk is.

De federale overheid zal dit deels regelen.

Vlaanderen zal dit bijgevolg ook deels moeten regelen wanneer hij die het recht heeft om het toegangspunt en de fysieke binnenhuisinfrastructuur te gebruiken een kabel- of etheromroepnetwerk betreft, gezien de Vlaamse bevoegdheid op dit vlak.

Best voert het omzettingsdecreet hiertoe een wijziging van het mediadecreet in.

Voorstel 18:

Via het omzettingsdecreet het mediadecreet wijzigen zodat het recht op toegang tot fysieke binnenhuisinfrastructuur, in gebruik voor elektronische communicatiediensten, geregeld wordt.

2. Gevolgen van de BBC-richtlijn in de praktijk

2.1. Medegebruik

a) Hinderpalen

Net als in het Verenigd Koninkrijk zijn er signalen dat de BBC-richtlijn in Vlaanderen niet veel zal veranderen op het terrein, vooral als het gaat over medegebruik ondergronds. Een belangrijk factor is de kleurencode van de kabels, een code die de veiligheid van personen, die hier werken aan uitvoeren, moet garanderen. Andere eventueel 'gevaarlijkere' kabels mee in een buis met een bepaalde kleurencode leggen, zou de veiligheid op de helling kunnen zetten. Aanleg in een gemeenschappelijke sleuf is wel haalbaar en gebeurt nu al frequent.

Daarnaast zijn er allerlei factoren die kunnen zorgen voor de technische ongeschiktheid van kabels, zoals de elektromagnetische, thermische of andere werking tussen de kabels onderling.

Bundeling zal sowieso onderhoud bemoeilijken. Elektronische communicatie-kabels liggen veelal het minst diep in de ondergrond. Leidingen voor het vervoer van elektriciteit en gas liggen meestal helemaal onderin. Hoe meer kabels hierboven komen, hoe moeilijker het uiteraard is hier aan te geraken om onderhoudswerken of dringende herstellingen uit te voeren, met eventuele risico's voor de veiligheid tot gevolg.

Wat bovengronds medegebruik betreft, merkten de nutssectoren in de vergadering van 22/02 op dat meer en meer gemeenten zich verzetten tegen de bovengrondse aanleg van infrastructuur. Bovengrondse aanleg of gedeeld gebruik hiervan is nochtans goedkoper en sneller.

De nutssector merkte op 22/02 ook op dat het medegebruik van passieve infrastructuur minder en minder aan de orde is. Medegebruik van optische kabels (actieve infrastructuur) is meer en meer in opmars, maar net dat medegebruik wordt niet geregeld in de BBC-richtlijn.

b) Opportuniteiten

Zoals hoger al vermeld zijn er wel wat opportuniteiten voor de vele ongebruikte mantelbuizen waarmee ons Gewest bezaaid is.

2.2. Coördinatie

Voor coördinatie zal de impact van de BBC-richtlijn iets groter zijn. Coördinatie gebeurde in Vlaanderen al op basis van het GIPOD-decreet, maar alleen op vrijwillige basis. Voor met overheidsgeld gefinancierde civiele werken zou coördinatie volgens de BBC-richtlijn voortaan verplicht zijn.

2.3. Toepassingen – centrale meldingspunten

In Vlaanderen zijn reeds een aantal toepassingen operationeel, maar dit vanuit andere doeleinden.

Het Kabel- en leidingen Informatieportaal (KLIP) geeft vooral informatie over kabel- en leidingen, maar niet zozeer over de fysieke infrastructuur. Zo ook biedt het GIPOD in verband met coördinatie van werken op het openbaar domein op sommige aspecten een beperktere en op andere een ruimere invulling. Toch zouden ze als potentieel centrale informatiepunten kunnen aangemerkt worden (GIPOD in meerdere en KLIP in mindere mate).

Hoewel het gebruik van GIPOD momenteel nog niet verplicht is (vanaf 1 juli 2016 wel) worden maandelijks zo'n 1000 synergieaanvragen uitgestuurd (werkopdrachten cat. 1) en dat 40% hiervan leidt tot een uitvoering van de werken in synergie. Het merendeel van de synergie-aanvragen (90%) wordt geïnitieerd vanuit nutsbedrijven, waarbij vooral de werken in gemeenschappelijke sleuf worden beoogd.

Digitale omgevingsvergunning:

De ontsluiting van het digitaal omgevingsloket is voorzien met het in werking treden van de omgevingsvergunning op 23 februari 2017.

De website van Ruimte Vlaanderen geeft al een overzicht van de bestaande vergunningsprocedures en wetgeving (<https://ruimtelijkeordening.be/NL/Beleid/Wetgeving>).

III. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar goedkeuring te hechten aan bijgaande conceptnota met dien verstande dat deze goedkeuring geen enkel financieel of budgettair engagement inhoudt;
2. de minister-president en de Vlaamse minister bevoegd voor Bestuurszaken te belasten met de verdere uitvoering van de voorstellen 1, 2, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17 en 18 van deze conceptnota, in overleg met de ministers bevoegd voor Omgeving, Openbare Werken, Onroerend Erfgoed en Media.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed

Geert BOURGEOIS

De viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van
Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en armoedebestrijding

Liesbeth HOMANS

Bijlagen:

- overzichtstabel
- betrokken wetgeving